

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEC

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cekovni račun:
Ljubljana številka
10.630 in 10.349 za
inserate.

Uprava:
Kopitarjeva ulica
številka 6.

Slovensko delavsko zastopstvo

Če sedanjo vlado je zavel nov duh tudi v delavski zakonodaji in so se začela reševati vsa socialna vprašanja s širšega vidika. Eno najbolj važnih vprašanj v tem območju pri nas je bilo vprašanje Delavske zbornice, ki je institucija ministrstva za socialno politiko, pa obenem več ali manj avtonomno zastopstvo delavstva ter ima velik vpliv na njegovo smer in usodo.

Ta zbornica je od svoje ustanovitve bila v rokah marksističnega delavskega vodstva, ki ni imelo v njem samo številčne večine, ampak tudi pretežen politični vpliv. Marksisti so iz delavskega zastopstva, ki bi moralo delavske zadeve voditi nad političnimi strankami zgolj v strokovni blagor delavstva, napravili svojo lastno strankarsko ustanovo in orodje v tako zvani razredni borbi delavstva. Sprito tega je moralo delo za socialni dvig delavskega stanu v pošteno in premišljeno borbo za obstanek in napredek delavstva sredi drugih stanov in proti praktičnemu razrednemu stališču velekapitala nujno trpeti. Zaradi načelnega razrednega stališča marksističnega vodstva delavstva je namreč to delo imelo svojo veliko negativno plat, ker ni šlo za izravnavo socialnih razlik po končnem cilju krščanske pravičnosti in vzajemnosti vseh stanov. Zaradi tega zastarelega marksističnega stališča, ki mu je prvo politična borba v enostranskem smislu in interesu, je taka Delavska zbornica zavirala napredek v gledanju družabnega vprašanja in resničnih delavskih koristi na strokovnem polju. Iz take Delavske zbornice tudi niso mogle priti korenite in plemenite pobude za napredek delavskega stanu vzporedno z napredkom drugih stanov in vsega državnega občestva eploh, ki krona družabno stavbo kot vsem drugim brezpogojno nadrejena vrednota. Zato je bilanca socialnega dela in napredka pod vodstvom Delavske zbornice nasproti političnemu agitatoričnemu delovanju v prid marksizmu kot svetovnemu nazoru in politični sili ter marksistični stranki in organizacijam v Sloveniji izkazovala velik primanjkljaj. Ker je marksistično vodstvo Delavske zbornice, ki je imelo oporo v vseh prejšnjih protiljudskih režimih, moglo odločno posegati tudi v volitve in njih način ter izid, se je zgodilo, da resnična volja slovenskega delavskega stanu v zbornici nikoli ni mogla priti do primerne veljave in da zato ta zbornica nikakor ni bila izraz prave miselnosti in potrebe slovenskega delavskega ljudstva, ki ni kakšna internacionalna gniloba, ampak živi z vsem narodom eno in isto življenje v krščanski veri in ljubezni do domovine, ki ji gre prednost pred puhlimi razrednimi sanjami kakšne internacionale.

Zato je vsa leta v ljudstvu živel odpor proti delavskemu zastopstvu, ki ni ustrezalo mišljenju celokupnega naroda in njegovega delavskega stanu, ki je želel širši razgled in bolj praktičnega dela ter sodobnega pojmovanja delavskih nalog in potreb, da bi delavstvo res postalo uvaževan in enakopraven činitelj v narodovem življenju in v državni skupnosti. Ta odpor je prišel zlasti do čedalje večjega izraza pod sedanjo vlado, v kateri imajo slovenski krščanski ljudski elementi večino in temu ustrezajoči vpliv. Iztrgati najbolj važne delavske ustanove v blagor vsega delavskega ljudstva iz rok razredne stranke, ki si je prisvajala v njej predpravo za reševanje socialnih vprašanj v smislu njenega programa, je postalo eno najbolj važnih gesel tiste velike skupine, ki izraža voljo slovenskega naroda in ji je njegova volja svet ukaz. Kakor je stranka slovenskega ljudstva po svojem vplivu in socialnih smernicah odločno sodelovala pri novih socialnih postavah sedanje vlade, ki ji gre v prvi vrsti za to, da ustvari trdno vzajemnost vseh stanov v složnem ljudskem občestvu, tako si je postavila za nalogo, da delavski stan dobi zastopstvo, ki bo res njegovo in ki bo res ustrezalo njegovim današnjim socialnim potrebam in zahtevam ter ga moglo dejansko dvigniti na višjo socialno raven. Ne kot razred, ki bi bil načeloma sovražen drugim stanovom, ampak bi si znal v svoji krščanski delavski stanovski zavesti s poštenim delom in bojem zagotoviti resnično enakopravno mesto v narodnem občestvu in v državi. Ta novi val narodne zavesti, socialnega pogona navzgor in krščanskega gledanja družabnega vprašanja, kakor so ga papeži začrtali v svojih socialnih okrožnicah, je močno omajal marksizem, še preden je bila ustanovljena nova Delavska zbornica, ki je imela preteklo soboto in nedeljo svoje prvo zasedanje.

To zasedanje je pokazalo, kako globoko je zanimanje delavstva, ki stoji na krščanski in narodni kulturni podlagi in na stališču socialne vzajemnosti vseh ljudskih stanov, za velike naloge in potrebe slovenskega delavstva v sedanji nad vse važni preokretnici našega državnega življenja in vsega sveta sploh. To delavstvo se je, kakor vidimo, z globoko krščansko delavsko in narodno zavestjo lotilo dela, da to zbornico drži, jo vsestranko izpopolni in ji da značaj prave slovenske ljudske ustanove v prid delavstva in vse slovenske družbe, ki potrebuje pozitivnega dela, ne pa razkrajalne demagoške agitacije za celine, ki niso izraz slovenske duha in ki so v kvar vsej krščanski družbi sploh. Novi delavski zastopniki v slovenski Delavski zbornici so se odločno postavili za socialne pravice našega delavstva in stavili konkretne predloge, ki jih bodo mogli tudi ureničiti, ker ta zbornica ne bo šla proti ljudstvu, njegovim nazorom in politični opredelitvi, ampak se žuti eno z njim in hoče priboriti našemu delavstvu socialno enakoprav-

Nemški in italijanski tisk odklanjata mirovni predlog Amerike

Hitler bo odgovoril v parlamentu dne 28. aprila

Preteklo soboto je predsednik Zedinjenih držav severne Amerike poslal Mussoliniju in Hitlerju enako se glaseči brzojavni pismi, v katerih predlaga, naj bi se zbrala svetovna mednarodna konferenca, ki bi razpravljala o postopnem razoroževanju in o gospodarskih vprašanjih v zvezi s pravično razdelitvijo naravnih bogastev. Predsednik Zedinjenih držav pa postavlja pogoj, da se Italija in Nemčija preje obvezata, da v »bodočnosti, to je vsaj za dobo 10 let slovesno pred vsem svetom zavežeta, da ne bosta napadali neodvisnih držav, ki jih Roosevelt po imenu naštevata — med njimi se nahajata tudi Jugoslavija — češ, da je takšen predpogoj nujno potreben, ako hočemo preprečiti vojno in dati narodom občutje varnosti.

Odgovorov od Mussolinija in od Hitlerja še ni. Toda nemško in italijansko časopisje je objavilo polslužbena naziranja obeh vlad o Rooseveltovih pismih. Medtem ko Rooseveltov predlog v Nemčiji enodušno odklanjajo in ga imenujejo samo maneuver, ki da je naperjen proti Nemčiji — »Frankfurter Zeitung« dostavlja temu še, da je takšna obljuba sploh nemogoča, ker je treba še ponekod spremeniti krivične meje — je italijansko časopisje bolj zdržno in hladno ter stališča še ne zavzema. Očitno želi italijanska vlada, da bi vrata ostala odprta za morebitna pogajanja v bodočnosti.

V naslednjem bomo navedli, kakšen odmev je Rooseveltov predlog o 10 letnem premirju našel po svetu in kakšne bodo posledice tega ameriškega koraka ob 12. uri evropske zgodovine.

Nemški tisk:

„Nov način obkoljevanja Nemčije in Italije“
„Nezaslišana in neznosna žalitev osi Rim-Berlin“

Berlin, 16. apr. AA. DNB. Predsednik Združenih ameriških držav je poslal brzojavko Hitlerju kakor tudi Mussoliniju, v kateri je navajal sedanji politični položaj in stavil vprašanje, ali bi bila pripravljena dati zagotovilo, da nemške in italijanske sile ne bodo napadle cele vrste evropskih držav in držav izven Evrope. Roosevelt predlaga, da bi moralo to zagotovilo ostati v veljavi vsaj 10 let. Za isti čas predlaga, da se olajša mednarodna trgovina, da bi se vsakemu narodu nudila možnost kupovati sirovine, ki si jih potrebuje, na mednarodnih tržiščih pod enakimi pogoji.

Korespondenca »Der deutsche Dienst« piše v zvezi s to brzojavko: Najprej izvesti propagando mrnje, potem pa izigravati apostola miru, to je postopek, na katerega nismo naleteli prvič pri predsedniku ameriških Združenih držav. Izrazi, ki se nahajajo v tej poslanici, nam niso neznan. Nasprotno mi jih celo zelo dobro poznamo. Odgovornost napram človeštvu je znana.

Mednarodna konferenca, ki bi narodom prinesla pravico in mir, se zopet nahaja v prvem načrtu. Roosevelt igra vlogo novega Wilsona z največjo logiko. On hoče vrniti srečo svetu, potem ko ga je dovedel do strahovanja, on hoče vzpostaviti mir potem, ko je ustvaril eno izmed najstrašnejših vojnih razpoloženj. Roosevelt veruje, da se lahko posluži sličnega postopka, da bi odvrnil pozornost od propagande mrnje, ki je vršilo demokracije, in da bi izbrisal reperske vrste politike obkoljevanja. Toda ker smo že imeli priliko, da preizkusimo, kam vodi zaupanje v poslanico predsednika ameriških Združenih držav, nam svet ne bo smel šteti v zlo, če ostanemo zelo nezaupni nasproti političnim pobudam te vrste, ki nam prihajajo z one strani oceana. Ne more biti ustvarljivega novega reda s pomočjo konferenc vse dotlej, dokler se boljše vize na svetu smatra za udeležence enakih pravic v mednarodnem političnem življenju.

Rooseveltovo brzojavko moramo smatrati za prefinjen maneuver, pri čem se od nas zahteva, da obljubimo, da bomo vzdrževali mir sredi sveta, ki

Pij XII španskim katoličanom

Vatikan, 17. apr. AA. Havas: Sv. oče Pij XII. je po radiu poslal poslanico španskim katoličanom. V tej poslanici je sv. oče čestital katoliškim sinovom iz Španije k miru, ki jim ga je dal Vsemogočni. Sv. oče je izrazil željo, da bi se španski domovi, ki so toliko trpeli, kmalu uredili. Na koncu svoje poslanice je papež dal odvezo onim, ki so grešili in podelil svoj papeški blagoslov katoličanom v Španiji.

Nova vlada v Belgiji

Bruselj, 17. aprila. AA. Havas: V Belgiji je prišlo do popolnega preokreta socialistov napram mandatarju krone Pierlotu. Snoci ob 21. so se zbrali pri Pierlotu socialisti, katoliški in liberalni voditelji. Po konferenci, ki je trajala do polnoči, je Pierlot izjavil novinarjem, da so socialisti pristali, da gredo v vlado. Danes opoldne je Pierlot zares sestavil novo vlado iz treh strank. V vladi sočet katoličanov, med njimi ministrski predsednik, pet socialistov, trije liberalci in trije neparlamentarci.

nost s pomočjo vsega naroda in vzporedno z vsemi drugimi njegovimi prizadevanji na javnem torišču. S tem je ustvarjena podlaga, na kateri se bo moglo po poštenem in vztrajnem delu združiti vse slovensko delavstvo okoli svoje najvažnejše ustanove, ki se bo naslanjala na delavstvo in na njegovo strokovno izobrazbo ter socialno miselnost in ga zastopala pred državno oblastjo ter ga branila proti vsem nesocialnim nazorom in težnjam. Upati je, da bo zbornica, ki si je postavila to veliko nalogo, dvignila predvsem tudi socialno raven poljedelskega delavstva in zlasti bo mogla veliko storiti akademija dela, ki se bo, kakor smo izvedeli iz poročila o zasedanju nove Delavske zbornice, v kratkem ustanovila, da bi delavstvo dobilo dobre sindikalne funkcije, ki mu jih je doslej občutno manjkalo.

Novi zbornici želimo zato veliko blagoslova!

je preplavljen z bojno propagando in v času, ko državni veliki demokrati izjavljajo, da ni osnovnih nasprotij med demokracijami in rušilnim boljševizmom. To bi pomenilo, da bi se v bodoče boljševizmu dale proste roke za njegove iniciative in njegove zločinske načrte. Roosevelt je poslal svojo poslanico na napačni naslov. Nemški narod je postal močnejši in uspehi, katere je dosegel Wilson s pomočjo istega postopka, se ne bodo več povrnili.

»Völkischer Beobachter« komentira Rooseveltovo poslanico ter omenja v zvezi s tem, da je del tujega tiska mnenja, da zdaj ne more biti več govora o obkoljevanju Nemčije, ker je Roosevelt povabil vse države k sodelovanju. Tako mnenje, pravi list, je zelo primitivno in žaljivo, ker bi izgledalo, da sile osi ne morejo zdravo presoditi razmer. Treba je naglasiti, da je Roosevelt ozigosal Nemčijo in Italijo kot državi, ki ovirata mir, ter je njima nasproti navedel dolgo listo držav, ki jih baje ogražajo sile osi Rim-Berlin. Na ta način nadaljuje Roosevelt isto igro kot oni politiki v

Italijanski tisk:

„Fašistična vlada bo postopala sporazumno z Nemčijo“
„Reklamna stvar, žaljivo poslana na napačni naslov“

Rim, 17. apr. AA. Stefani. Uradno poročilo: Poslanica, ki jo je predsednik Roosevelt poslal Mussoliniju in Hitlerju in ki so jo listi včeraj objavili, ni naletela na dober sprejem v italijanskem tisku. Novinarski krogi soglasno izjavljajo, da poslanica preveč diši po reklamah, da bi se mogla smatrati kot resen činitelj v bodočem razvoju, ki naj dovede do popuščanja mednarodne napetosti. Posebno naglašajo, da bi moralo tako dejanje, ako naj ima resno osnovo, biti tajno in da se ne bi smelo širiti v reklamne svrhe zaradi notranje potrebe Amerike. Dalje naglašajo, da ni celokupno ameriško javno mnenje naklonjeno Rooseveltovi kilitiki. Lista držav, za katere naj se dajo jamstva, je otročja. Kajti ta lista dokazuje, kakor trdi italijanski novinarji, veliko neznanje v pogledu zemljepisja in zgodovine. Dalje trdijo fašistični krogi, da je Rooseveltova poslanica proforska in pretenciozna. Fašistična vlada bo napravila, kar more narediti sporazumno z vlado v Berlinu. Mir je zelo lepa stvar, toda take reklamne oblike ne morejo dovesti do koristnih in stvarnih dejstev.

»Messaggero« posveča svoj uvodnik Rooseveltovi poslanici. V njej vidi po eni strani maneuver z raznimi notranjimi cilji, po drugi strani pa gesto, s katero želi Roosevelt podpreti ofenzivo bogatih evropskih držav proti revnim narodom, da pripravi vstop Amerike na stran Francije in Anglije v morebitni vojni. S tega stališča imenuje list Rooseveltovo poslanico kot delo, ki pripravlja vojno. List poudarja dalje, da poslanica ne bi dobila tako velike razširjenosti, če bi bili Rooseveltovi cilji zares iskreni, to je, svetovne poročevalske agencije je ne bi poprej razširile, dokler ne bi opravila normalne diplomatske poti. Dalje podčrtava list, da pomeni okoliščina, da je ta poslanica naslovljena samo na Nemčijo in Italijo kot morebitni napadalci, resna in neznosna žalitev, še huja zaradi besed o Abesiniji, Avstriji, Češkoslovaški in Albaniji. Te okoliščine, pravi list, jemljejo Rooseveltovemu predlogu vsako vrednost.

»Giornale d'Italia« prinaša izpod peresa Virgilia Gayde članek, ki pravi, da pomeni Roosevelt-



Londonu in Parizu, ki želijo obkoliti Nemčijo. Roosevelt očitno želi, da se osnuje čvrsta fronta proti Rimu in Berlinu z izgovorom, da se lahko samo tako prepreči napad na neodvisnost in varnost malih držav. Če pregledamo listo teh držav, ki je očitno najvažnejši del washingtonske poslanice, potem takoj vidimo, kaj je namen te igre.

Hitler bo odgovoril v Reichstagu 28. aprila

Berlin, 17. apr. AA. DNB. Uradno poročajo: Predsednik USA Roosevelt je poslal voditelju rajha poslanico s prošnjo, da zavzame stališče do nekaterih vprašanj. Voditelju rajha se zdi ta stvar tako važna, da je sklenil sporočiti predsedniku USA odgovor nemškega naroda pred rajstgom. Voditelj rajha je nato sklical nemški rajstag na zasedanje 28. aprila, da vzame na znanje njegovo izjavo.

tova poslanica novo poglavje v politični ofenzivi Velike Britanije, Francije in USA. Italija ne more priznati Rooseveltu nobene moralne pravice, ki bi mogla upravičiti njegovo vmešavanje v Evropi. Roosevelt ne zastopa vse Amerike, razen tega ima pa njegova poslanica tudi dve osnovni napaki, formalno in to, da je naslonjena na napačen naslov. Po obliki je poslanica zgrešena vtoliko, ker ne predstavlja dokumenta, ki bi se imel mirno preučiti, temveč je poslanica poslana v svet z velikim pompom, tako da ima značaj slabo preračunane maneuvre. Druga napaka je v tem, da je poslanica naslovljena samo na Nemčijo in Italijo, ne pa tudi na druge evropske države, kar bi bilo mnogo logičneje in naravnije. Na koncu očita članek Rooseveltu, da navaja v seznamu držav, ki naj dobe poročstvo, tudi države, s katerimi živi Italija že od nekdaj v prijateljstvu.

Iz vseh krajev sveta prihajajo v Washington pritrdilni brzojavi vlad na Rooseveltov mirovni predlog

Newyork, 17. aprila. Havas: Na osnovi nemških in italijanskih komentarjev smatrajo ameriški politični krogi, da bosta Berlin in Rim po vsej priliki zavrnili predloge, ki jih je objavil Roosevelt z svoji poslanici. Ministrstvo zunanjih zadev v Washingtonu doslej ni objavilo nobenega razlaga. V diplomatskih krogih posebno naglašajo važnost dejstva, da so skoraj vse države Južne Amerike sprejele Rooseveltove predloge.

Ministrstvo za zunanje zadeve v Washingtonu je namreč sprejelo brzojave iz Kanade in od vlad vseh držav Južne in Srednje Amerike razen kjer vlade izjavljajo, da v celoti osvajajo Rooseveltovo poslanico. Roosevelt lahko računa na njihovo podporo v cilju za ohranitev miru.

Podobne brzojavke prihajajo v Washington tudi iz ostalih delov sveta.

Nemško in francosko brodovje križari ob španski obali

Gibraltar, 17. aprila. TG. Nemško brodovje, ki ga sestavljata dve oklopni ladji, dve križarki, dve diviziji rušilcev in tri skupine podmornic s pripadajočimi pomožnimi ladjami, je danes odplulo iz Nemčije in bo en mesec dni križarilo med nekaterimi portugalskimi in španskimi pristanišči.

V angleških pomorskih krogih menijo, da je hotela Nemčija na ta način podčrtati vzajemnost Nemčije in Italije v vprašanih Sredozemskem morju. V angleških pomorskih krogih so tudi že izračunali, koliko bi bila

vredna pomoč nemškega brodovja, če bi prišlo do stvarnega spopada med Anglijo-Francijo in Italijo. Pomoč bi ne bila izdatna. Kajti obe bojni ladji razreda »Scharnhorst«, ki imata 26.000 ton, sta ostali doma v Nemčiji. V Španijo sta prišli samo dve 10.000 tonski oklopnici, med tem ko pripadajo križarki manjšim bojnim enotam. Edino prisotnost podmornic nekoliko vzemirja angleške pomorske kroge, ker so mnenja,

(Nadaljevanje na 2. strani)

Predsednik vlade, dr. Korošec in dr. Spaho na obisku v Sloveniji

Zanimivo srečanje v Rogaški Slatini - Veliko priznanje sloven. časnika



Predsednik vlade g. Dragiša Cvetković bere na postaji v Rogaški Slatini »Slovenec«.

Ljubljana, 17. aprila.

Kljub topli pomladi še nismo dočakali pravega začetka tujkega prometa pri nas in zato tudi naša zdravilišča še niso pripravljena za sprejem številnih gostov. Preteklo soboto pa je zdravilišče v Rogaški Slatini dobilo obisk, kakršnega zlepa tudi ob sezoni na višku ne doživljamo. V soboto popoldne se je okrog tri četrti na 6. prijel v zdravilišče predsednik vlade in notranji minister g. Dragiša Cvetković, katerega je spremljal podban savske banovine g. dr. Mihaldžić. Visoke goste je v imenu zdravilišča sprejel in pozdravil ravnatelj zdravilišča g. Gračner. Potem ko se je predsednik vlade g. Cvetković nastanil v hotelu »Ljubljanski dom«, si je ogledal do podrobnosti naše najlepše in največje zdravilišče. Zdraviliške naprave je predsednik vlade in njegovemu spremljevalcu pojasnjeval in tolmačil ravnatelj zdravilišča g. Gračner. Z zanimanjem si je ogledal predsednik vlade vrelce »Tempele«, »Styria« in »Donat«, sodobno in moderno urejeno kopališče ter plavalni bazen. Z vso pohvalo je zaključil ogled najmodernejšega hotela Jugoslovanski kralj, ki je v resnici najbolj vzorna naprava zdravilišča.

V Rogaški Slatini

Okrog tričetrt na 7 se je pripeljal v Rogaško Slatino tudi predsednik senata gospod dr. Anton Korošec v spremstvu bana dravske banovine g. dr. Marka Natlačen. Visoki gostje so se srečali in pozdravili v zdraviliškem parku, nakar so se sprehajali do mraka po zelenem parku, katerega krasi že prvo pomladansko cvetje. Redki zdraviliški gostje, ki so že prihitali v Rogaško Slatino, so hitro spoznali visoke goste in jih vlnjudo pozdravljali. Ob pol 9. zvečer je banovina, od katere so glavne zdraviliške naprave, priredila odličnim gostom skupno večerjo. Ker so bili vsi visoki gostje od potovanja utrujeni, saj je predsednik vlade in notranji minister gosp. Cvetković, potem ko je v soboto končal razgovore z voditeljem Hrvatov g. dr. Vlatkom Mačkom, moral prebiti še dolgo vožnjo iz Zagreba do Rogaške Slatine, so že okrog 10. zvečer vsi odšli k počitku. Podban savske banovine g. dr. Mihaldžić pa se je odpravil nazaj v Zagreb.

Ker je bil za nedeljo jutraj napovedan tudi prihod prometnega ministra gosp. dr. Mehmeda Spaha, kateri naj bi se pripeljal z vlakom, ki prispe v Rogaško Slatino okrog 9., so se zbrali na postaji predsednik vlade in notranji minister gosp. Dragiša Cvetković, senatni predsednik g. dr. Anton Korošec in ban g. dr. Marko Natlačen. Tam je pričakoval predsednika vlade g. Cvetkoviča tudi okrajni načelnik za okraj Šmarje pri Jelšah gosp. dr. Kartin. Prometni minister gosp. dr. Mehmed Spaho se je pripeljal v Rogaško Slatino mimo Zidanega mosta v spremstvu svojega tajnika gosp. Asanovića. Po prisrčnem medsebojnem pozdravu je prometni minister g. dr. Spaho stisnil roko poštajnemu načelniku in ljubeznivo pozdravil drugo železniško osebje. Predsednik vlade g. Cvetković je takoj vprašal, če je s pošto prišel tudi že nedeljski »Slovenec«, s katerim so mu takoj postregli in katerega je še na postaji pregledal. Predstavnik vlade in predsednik senata gosp. dr. Korošec in ban g. dr. Natlačen so v spremstvu ravnatelja zdravilišča g. Gračnerja odšli nato po s postaje proti hotelu »Ljubljanski dom«. Odtod sta se odpravila predsednik vlade g. Cvetković in prometni minister g. dr. Spaho v spremstvu bana g. dr. Natlačen k Sv. Križu, kjer so si ogledali steklaro in tovarno brušenega stekla. Predsednik senata g. dr. Korošec se je med tem časom, sedeč na klopi v zdraviliškem parku, pogledal v »Slovenec«. Ko so se visoki gostje vrnili z izleta k Sv. Križu, je g. ban dr. Natlačen povabil prometnega ministra g. dr. Spaho, naj si ogleda novi hotel »Jugoslovanski kralj« in mu ga tudi razkaza. Gospod minister dr. Spaho se je nadvse laskavo in pohvalno izrazil o hotelu, ki je med našimi zdraviliškimi hoteli gotovo prvi v vsej državi.



Predsednik vlade g. Dragiša Cvetković in prometni minister g. dr. Mehmed Spaho v razgovoru z Božancem - krošnjarjem.

V Šmarju pri Jelšah

Okrog 11. so se visoki gostje v spremstvu okrajnega načelnika g. dr. Karina in ravnatelja zdravilišča gosp. Gračnerja odpeljali proti Celju. Ustavili so se v Šmarju pri Jelšah, kjer so ljudje pravkar zapuščali cerkev po končani deseti maši. Mnogi so spoznali visoke goste in jim navdušeno vzklikali. Predsednik vlade g. Cvetković je zapazil ob cerkvi tudi krošnjarja. Stopil je k njemu in ga vprašal, odkod je. Izkazalo se je, da je krošnjar pravi Bosanec, kar je zanimalo tudi prometnega ministra g. dr. Spaha, ki je tudi pregledal, kaj vse krošnjar prenaša v svoji zalogi. Visoke goste je v Šmarju pozdravil domači župan, gostje pa so se ustavili v gostilni pri Habjanu. Sedli so za vrtno mizo, h kateri sta prisleda tudi domači župnik in dekan g. Lom in megr. Vreže.

V Celju

na zborovanju časnika

Po kratkem oddihu so se visoki gostje odpeljali v Celje, kjer so jih pred hotelom »Evropa« sprejeli skupščinski podpredsednik g. Alojzij Mihelič, celjski župan g. dr. Voršič in okrajni načelnik g. dr. Zobec. V njihovem spremstvu so si gostje ogledali mesto. Predsednik vlade g. Cvetković in prometni minister g. dr. Spaho sta si ogledala podrobneje tudi mestni magistrat ter se vpisala v spominsko knjigo. Zatem so odšli odličniki na skupen obed v hotel »Evropa«.

Medtem so začeli prihajati tudi slovenski časnika, ki so ta dan zborovali v Celju in imeli ob 2. skupno kosilo, ki jim ga je priredila celjska občina v vrtni dvorani hotela »Evropa«. Med kosilom je najprej obiskal zbrane



Predsednik vlade g. Dragiša Cvetković, predsednik senata dr. A. Korošec, prometni minister g. dr. Spaho in ban g. dr. Marko Natlačen na kolodvoru v Rogaški Slatini.

časnika predsednik senata g. dr. Korošec, ki je sam tudi redni član ljubljanskega časnikarskega društva. Časnikarji so z velikim navdušenjem in vzklikanjem pozdravili voditelja Slovenec, ki je prisedel k skupni mizi in se med obedom ostalih razgovarjal z njim, zdej z drugim. Kmalu zatem je prišel v dvorano k časnikarjem tudi predsednik vlade g. Dragiša Cvetković, z njim pa tudi prometni minister gosp. dr. Spaho in ban g. dr. Natlačen. Z vzklikanjem in navdušenim ploskanjem so slovenski časnika pozdravili najvišje predstavnike vlade in parlamenta ter banovine in jih po slovenski navadi povabili, naj malo prisedejo. Vabilu časnika so se visoki gostje ljubeznivo odzvali, medtem ko je tekel pogovor naprej. Celjski župan gospod dr. Voršič je v lepem govoru pozdravil visoke goste in časnika. Predsednik slovenskega časnikarskega društva g. Virant je nato prisrčno pozdravil g. predsednika vlade in poudaril, da ta dan časnika odstopamo od svojih običajnih povpraševanj, ker se zavedamo, da po težkem delu, ki ga g. predsednik prav v teh dneh opravlja, bolj kakor vsakdo drugi zasluži vsaj v nedeljo mir in počitek. Zahvalil pa se je predsedniku vlade v imenu vseh časnika za veliko uslugo, ki jo je napravil časnikarjem z uveljavljenjem uredbe o časnikarskem pokojninskem zavarovanju, kar so potrdili vsi navzoči z navdušenim vzklikanjem. Prav tako je prisrčno pozdravil senatnega predsednika g. dr. Korošca, ki vedno, kadar mu je le dana priložnost, pokaže, da je član časnikarskega društva in ki nikdar ne zamudi založiti svojega vpliva, kadar gre za koristi slovenskih časnika. (Navdušeno pritrdjevanje.) Pozdravljajoč prometnega ministra g. dr. Spaho je omenil, da se časnika sicer vsako leto kregamo zaradi železniških legitimacij, pa da kljub temu visoko čislamo in

cenimo obsežno in odgovorno delo prometnega ministra, kar je potrdilo splošno ploskanje. Pozdravil je tudi končno g. bana dr. Natlačen, ki je dolejš vedno pokazal največje razumevanje za potrebe časnika in jim vedno dejansko prisločil na pomoč s stvarno in moralno podporo. (Odobranje.)

Govor predsednika vlade na zboru časnika

Med vsesplošnim vzklikanjem in ploskanjem je nato povzel besedo predsednik vlade g. Dragiša Cvetković. Omenil je, da je vesel izkoristil priložnost, da je prišel med prave slovenske časnika, ko je zvečer, dr. so zborovali v Celju prav na dan,

Z dolgotrajnim ploskanjem so se oddolžili navdušeni časnikarji predsedniku vlade za lepe besede in smernice.

Med prisrčnimi ovacijami so se nato visoki gostje poslovili in odpeljali proti Kamniku, kjer so si ogledali tudi to mično mesto.

V Ljubljani

Okrog 7. zvečer so prišli v Ljubljano, kjer so se ustavili na domu g. bana dr. Marka Natlačen, odkoder so odšli na večerjo v hotel Union, kjer se je pridružil odličnikom tudi gradbeni minister dr. Miha Krek.

Z večernim vlakom ob 10. sta predsednik vlade in notranji minister g. Dragiša Cvetković in prometni minister g. dr. Mehmed Spaho odpotovala. Predsednik vlade g. Cvetković se je vrnil v Zagreb, prometni minister g. dr. Spaho pa v Beograd. Na kolodvor so oba pospremili senatni predsednik g. dr. Anton Korošec, gradbeni minister gosp. dr. Miha Krek in ban gosp. dr. Marko Natlačen s soprogo. Kljub temu, da se je mudil predsednik vlade le nekaj ur v Ljubljani, so je novica o njegovem odhodu že raznesla in se je na kolodvoru zbralo precejšnje število predstavnikov našega političnega življenja, narodnih poslancev in drugih prijateljev, ki so se vsi prisrčno poslovili od predsednika vlade g. Cvetkoviča in prometnega ministra g. dr. Spaha.

Sedaj...

Persil

tudi v priročnih malih zavitkih

3 din

ko je tudi njega privedla pot v starodavno Celje. Posebno rad pa je prišel med slovenske časnika, se zato, ker je tudi on sam nekda delal v tem poklicu, kateremu se je posvetil z vso ljubeznijo. Tudi pozneje je z zanimanjem zasledoval udejstvovanje časnika. Kot minister za socialno skrbstvo in ljudsko zdravje se je do podrobnega seznanil z vsemi težavami časnikarskega stanu in z vsemi stremljenji, ki naj bi časnikarjem prinesla pokojninsko zavarovanje. Podčrtal je, da je odločujoče vplivalo pri rešitvi tega tako važnega stanovskega vprašanja dejstvo, da je bil sam dolgo časnikar in to, da je treba časnikarjem ustvariti gospodarske možnosti, da se lahko posvete v celoti svojemu poklicu. — V prvi vrsti mora biti časnikar objektivni. To pa bo le, če bo gospodarsko neodvisen in na stara leta zavarovan, tako da bo brez skrbi za bodočnost lahko delal po svoji vesti in odgovornosti v prid naroda in države. Zaradi tega je z veseljem storil vse, da je časnikarjem omogočil pokojninsko zavarovanje, od njih pa pričakuje, da ne bodo nikdar odstopili od glavnega vodila pravega časnikarskega udejstvovanja. S pokojninskim zavarovanjem časnika je bil položen zadnji kamen naše socialne zakonodaje. V bodoče pa so časnika lahko prav tako prepričani, da bo ohranil vso svojo naklonjenost njihovim težnjam in željam, ker se vedno prijetno počuti, kadar je z njimi, časnika, pa lahko vedno v njem vidijo svojega prijatelja in sodelavca.

Duh časa

Slovečki danski krščanski filozof Kierkegaard je l. 1855 zapisal:

Kar se tiče sodbe o vsakokratnem času, imamo tri vrste ljudi. Eni imajo duha časa, drugi pa imajo duha časa, ki je znova prišel na svet in ga smatrajo za najvišjega zakonodavca ter za brezpogojno merilo, kaj je res in prav, ali napačno in grdo. »To ustreza duhu časa« — pravijo — »torej je dobro in resnično«. Tem slepim obsojalcem svojega časa se noben nadpovprečni človek ne bo pridružil.

Drugi pa smatrajo vse, kar je novo ali se novo zdi, za pravo kužo in brez vsakega preiskovanja ljudi pred takim duhom časa svarijo. Tudi takim slepim obsojalcem časa noben plemenit in svoboden človek ne bo sledil. Kdor je plemenit, ne obsoja brez zasluge, in kdor je svoboden, ne govori v jeziku nesamostojnih sužnjev.

V sredi med obema skrajnostima pa je malo število ljudi, ki si duha časa najprej temeljito ogledajo, ga razčlenijo, v njegove sestavine, dobro in slabo, bistveno in nebistveno, ono kar je trajne važnosti in ono, kar je postransko, strogo ločijo in šele potem izrečejo svojo sodbo o vrednosti ali nevrednosti celote.

Teh ljudi je, kakor sem rekel, malo, so sami zase in skromni ter ne silijo v ospredje. Če hoče biti plemenit in svoboden, to je samostojen človek, se pridruži njim. Sodi z maloštevilnimi in preišči vse sodobne zadeve še bolj natančno in nepristransko kakor oni. Sodi, pravim, z maloštevilnimi in previdno preiskuj z najmalotevilnejšimi. Potem ne boš z drugimi kričal na cesti in bil plat zvona z množico ter naskakoval stvari, ki so bile pred teboj in bodo, ko tebe že davno več ne bo in ki jih je treba gledati z očmi modrega. Drži se tistih, ki jih je malo, potem ne boš blaga, ki se ponuja vsako leto na javnem trgu, preveč hvalisal in ga presoja po njegovi ceni na tablici, ampak po njegovi notranji vrednosti. Potem boš našel žito v plevelu, luč v temi, modrost v neumnosti in biser v smeteh. Zakaj biseri so v vsakem času in v vsakem času je tudi veliko smeti.

Gafencu na poti v Berlin

Med potjo se je ustavil pri Becku v Krakovu

Bukarešta, 17. aprila. AA. Zunanji minister Gafencu je odpotoval v Berlin na obisk, ki je že bil napovedan. V njegovem spremstvu se nahaja nemški poslanik v Bukarešti Fabricius, pomočnik šefa protokola Crucescu in oba šefa kabineta zunanjega ministra. Gafencu so spremili na kolodvor tudi predsednik vlade Calinescu, poslaniki Poljske, Jugoslavije, Turčije in Španije.

Varšava, 17. aprila. AA. Havas: Zunanji minister Beck se je snoti pripeljal v Krakov in prenočil v svojem salonskem vagonu. V Krakov se je odpeljal da pozdravi Gafencu, ki se je včeraj odpeljal iz Bukarešte v Berlin. Na vožnji do Katowice sta oba državnika imela poludrujo uro časa za razgovor o sedanjem politič-

nem položaju, preden se Gafencu odpelje v Berlin, Pariz, London in Rim.

Zato je sestanek med obema državnikoma posebnega pomena. Med Gafencuim marčnim obiskom v Varšavi, sta oba zunanja ministra imela priložnost izmenjati misli glede vprašanja, ki se tičejo obeh držav, tudi sta imela priložnost potrditi vrednost politične in vojaške zveze, ki družijo obe državi od leta 1921. Evropski zemljevid se je od takrat bistveno spremenil, mednarodna napetost pa znatno povečala. Britansko in francosko poročstvo Poljski in Romuniji še bolj utrjuje zvezo med obema državama.

Kamen za slovenski prosvetni dom — izpričevalo naše požrtvovalnosti

Poveljnik dravske divizije general Lukič odhaja



Sedanjí poveljnik dravske divizije g. general Gjorgje Lukič je bil imenovan za pomočnika vojne ministra. Za novega poveljnika dravske divizije je bil imenovan dosedanjí poveljnik celinjske diviz. oblasti general Dragoslav Stefanović.

Divizijski general g. Gjorgje Lukič je prišel v Slovenijo lani junija meseca iz Niša, kjer je poveljeval niški diviziji. Le kratko dobo smo ga imeli v svoji sredi. Bili smo ponosni na tega izredno sposobnega vojaka, katerega ime je zapisano na zgodovinskih mestih naše junške zgodovine. Na prsih mu blišči najvišje odlikovanje — Karadjordjeve zvezde z meči — priznanje, ki so ga dosegli le naši najboljši častniki. Pri nas v Sloveniji se je hitro vzvil v nove razmere in postal takoj središče obsežnega kroga prijateljev, a tudi središče, iz katerega je prišlo veliko rodoljubnih pobud.

Snoči so mu častniki ljubljanske posadke v hotelu Union priredili poslovilni večer. Gospodu generalu želimo na novem odgovornosti polnem mestu obilo uspehov, ki pri častniku takšnega kova ne bodo izostali. Saj zgodovina njegovega življenja pove, da je bil največji, kadar so bile težave najhujše.

Div. general Djura Lukič v Celju

Celje, 17. aprila.

Včeraj je bil v Celju divizijski general Djura Lukič, kateremu so priredili v Celju lep sprejem. Zvečer je bil v častniškem domu njemu na čast banket, na katerem je nastopila tudi vojaška godba na Mariboru. Banketa so se udeležili vsi vojaški odličniki, kakor generalštabni polkovnik g. Drag. Mihajlovič, polkovnik Milkovič ter številni častniki in drugi odličniki.

Ilirski grobovi v Kranju

Kranj, 17. aprila.

V četrtek, dne 13. aprila, je povsem slučajno naletel g. tovarnar Adolf Prah na svojem stavbišču — kakor je »Slovenec« že poročal — na

poseben predmet, podoben čepinji, ki je takoj vzbudil njegovo pozornost. G. Prah je brskal po zemlji in našel še več podobnih predmetov, o katerih je takoj zaslutil, da so velikega zgodovinskega pomena. Nemudoma je poklical profesorja Zontarja, ki je važno novico še isti dan sporočil Narodnemu muzeju v Ljubljani. Že prihodnji dan je prišel na stavbišče dr. Ložar in začel razkopavati zemljišče. Našel je okroglo dva kvadratna metra iz kamna zložen grob, v njem pa številne zanimive najdbe, o katerih je »Slovenec« že poročal.

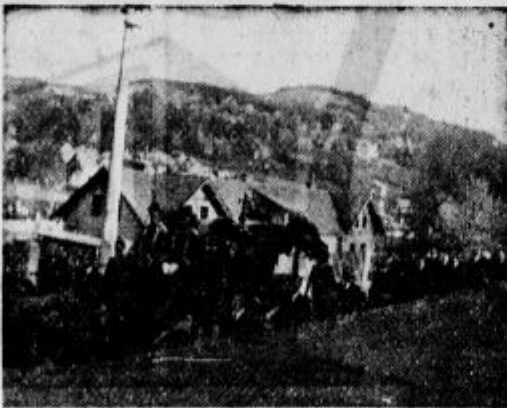
Danes so izkopavanje nadaljevali. V popoldanskih urah so našli večje število okrasnih gumbov, več koral in desno spiravno broko. V grobišču niso do sedaj našli nobenih moških predmetov, ampak izključno samo ženske okrasne predmete, ki so dobro ohranjeni. Našli so tudi precej kosti. Vse izkopane predmete so shranili pri g. Prahu. Pozneje bodo vse prenesli v Narodni muzej v Ljubljano. Nadaljevanje gradnje stanovanjske hiše je ustavljeno.

Belgrajske novice

Belgrad, 17. aprila. AA. Danes je bila spominjska svečanost za pokojnim knezom Arenom, ki je umrl pred 6 meseci. Slovesnosti so se udeležili Nj. Vel. kralj Peter II., Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle in knežinja Olga, dvorne dame ter civilna in vojaška hiša Nj. Vel. kralja.

Belgrad, 17. aprila, m. Zaradi pospeševanja turizma, ki v našem narodnem gospodarstvu zavzema vedno večje vlogo, bo ministristvo za trgovino, obrt in industrijo v kratkem ustanovilo poseben fond, iz katerega bo lahko dobivala domača gostinska industrija dolgoročne kredite za izboljšanje sedaj že obstoječih hotelskih naprav in za zidanje novih hotelov.

Pogreb ponesrečenega rudarja Umetiča



Nad 4000 ljudi je bilo na pogrebu rudarja Umetiča Alojza v nedeljo popoldne. Huda nesreča je vse presunila, zato je bila udeležba na pogrebu tako lepa. Poleg tovarišev rudarjev se je pogrebu udeležilo tudi rudniško uradništvo. Voz z rajnim so spremljali rudarji v krojih in svetili. Ob grobu je govoril g. župnik msgr. Gašparič o težkem in zvestem delu pokojnega, nato sta se še poslovila od rajnega dva rudarja, pevsko društvo Zaria je zapelo v slovo in rudarska godba zaigrala žalostinko. Nakar so se množice tiho razšle, razmišljajoč o težkem in nevarnem poklicu rudarja.

Podaljšujemo!...

Do 25. aprila

imate še čas, da si pridobite pravico do ene od

301 bogatih nagrad

vrednih nad 150.000 din

ki bodo razdeljene med stare in nove naročnike »Slovenca« z zrebanjem dne 29. aprila t. l.

Nagrade so:

1 motorno kolo Ardie 125 ccm.

1. 1 »Kremžarjevac« mlatilnica,
2. 2 šivalna stroja,
3. 5 radijskih aparatov,
4. 4 nevestine bale,
5. 10 moških ali ženskih koles,
6. 20 žepnih ali zapestnih ur,
7. 4 lepe harmonike,
8. 5 »Lesce« plugov,
9. 5 bran,
10. 50 knjižnih zbirk,
11. 50 raznih skupin kuhinjske posode,
12. 50 skupin razne porcelanaste in steklene namizne posode,
13. 5 zlatih nalivnih peres,
14. 50 kosov različnega blaga za obleke, rjuhe itd.,
15. 89 raznih drugih nagrad, ki jih bomo še objavili.

Vmes pa še popolnoma brezplačno potovanje v Rim z avtobusom pisarne »Okorn« od 14. do 21. maja t. l.



Dve prekrasni nevestini bali bo dobavila priznana manufakturna tvrdka F. I. Goričar, Sv. Petra cesta 29, Ljubljana. - Oglejte si bogate nagrade pri tej tvrdki!

Ne odlašajte niti dneva, ampak postanite takoj naročnik »Slovenca«! Sreča vas čaka!

Lastništvo „Slovenca“

vila brez izjeme in da izjeme le potrjujejo pravilo. Prav isto velja tudi glede obrezovanja hmelja. In kdor bo tozadevno hodil srednjo pot, bo največkrat najbolje ukrenil. »Slovenski hmeljar« zaključuje: Torej: Ne zgovorja in tudi ne pozna, temveč srednja rez je najboljša!

Amsterdam 236.62, Berlin 178.30, Oslo 104.90, Stockholm 107.62, Kopenhagen 93.20, Sofija 5.40, Varšava 84, Budimpešta 87, Atene 3.90, Carigrad 3.60, Bukarešta 3.30, Helsingfors 9.205, Buenos Aires 103.625.

Borze

Denar

17. april.

Angleški funt 238 oz. 258

Nemški čeki 13.80

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt nespremenjen na 236.10—239.90.

Nemški čeki so ostali tudi nespremenjeni na 13.70—13.90.

Devizni promet je znašal v Belgradu 6,262,756, v Belgradu pa 5,449,000 din.

Ljubljana — Tečaj s primom:

Amsterdam 100 hol. gold.	2347.50—2385.50
Berlin 100 mark	1774.82—1792.58
Curih 100 frankov	995.00—1005.00
London 1 funt	207.10—210.30
Newyork 100 dolarjev	4406.75—4466.75
Pariz 100 frankov	116.95—119.25
Trst 100 lir	233.05—236.15

Curih. Belgrad 10, Pariz 11.81, London 208725, Newyork 445.9375, Bruselj 749.75, Milan 23.45,

Vrednostni papirji

Vojna škoda:

v Ljubljani 450—454
v Belgradu 452—453

Ljubljana. Drž. papirji: 7% inv. pos. 98.50 do 99.50, agrarji 60—61, vojna škoda promptna 450 do 454, begl. obv. 88—89, dalm. agrarji 87—88, 4% ev. agrarji 52—53, 8% Bler. pos. 98—99, 7% Bler. pos. 90—91, 7% pos. DHB 99—100, 7% stab. pos. 97.50—98.50. — Delnice: Nar. banka 7400 do 7500, Trboveljska 180—190.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 99.50—100 (99), agrarji 62 bl., dalm. agrarji 87—88, 4% se-vorni agrarji 60—62 (62), 8% Bler. pos. 99—101 (101), 7% Bler. pos. 89—90.50 (90), 7% pos. DHB 100 bl., 7% stab. pos. 98.50 bl. — Delnice: Trboveljska 175—185, Gutmann 35 den., Sladk. tov. Ostjsek 85—90 (85), leis 25 bl.

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 99—99.50 (99.25—100), agrarji 60—61, vojna škoda promptna 452—453 (453—455), begl. obv. 87.75—88 (88 do 88.50), dalm. agrarji 87—87.25 (87.25—87.50), 4% severni agrarji 59.75—60 (60), 7% Bler. pos. 90 do 90.50, 7% pos. DHB 99 den.

Gospodarstvo

Občni zbor Združenja gostilničarjev v Mariboru

Gostinska obrt v Mariboru preživlja hudo krizo

Maribor, 17. aprila.

Danes popoldne se je vršil v prostorih hotela Meran v Mariboru občni zbor Združenja gostilničarskih podjetij v Mariboru. Vodil ga je predsednik Aleksander Klesič, ki je podal obširno poročilo o položaju v tej naši gospodarski panogi. Prav tako obširno je poročal tudi aglini tajnik Ivan Jenko. Iz njegovih poročil se je zrcalila točna slika položaja mariborskega gostinstva, ki preživlja sedaj hudo krizo.

Sedanjí odbor, ki je pred tremi leti prevzel vodstvo gostilničarske organizacije, je dosegel lepe uspehe. Predvsem je treba omeniti znižanje cene električnemu toku, vendar pa bo treba tok še pocieniti. Gostinstvo rabi tok v nočnih urah, ko ga je dovolj na razpolago. V mestnem zastopstvu je dobilo združenje svojega predstavnika, vendar bi bilo treba število zastopnikov gostilničarskega stanu še povečati. Tudi v pogledu trošarinske kontrole so se dosegli nekateri uspehi ter se je precej onemogočilo tihotapstvo z vinom iz okolice in celo iz Dalmacije v Maribor. Izboljšanje se je doseglo tudi glede razmerja med podjetniki in nameščenci. Združenje je veliko storilo za izobrazbo nameščenstva ter vzdržuje razne tečaje, zlasti za učenje tujih jezikov.

Je pa ostalo tudi veliko nerešenih vprašanj, glede katerih se je vodstvo združenja zelo prizadevalo, da bi na merodajnih mestih doseglo več razumevanja. Tako je ostalo nerešeno vprašanje znižanja trošarine na šampanjec, ki je pri nas čezmerno drag, ni se še odpravila trošarina na vinski most, dasi gostilničar pri prodaji prav nič ne zasluži, vprašanje avtorskih

tantijem še ni urejeno, davčna bremna so silno težka, prav tako tudi razne takse, tantijeme, poslovni davek itd. Gostilničarski stan je tako obremenjen z javnimi dajatvami, kakor sorazmerno noben drug stan. Opaža se v zadnjem času pomanjkanje kuharskega naraščaja. Ustanovitev višje hotelske šole v Mariboru in postavitev večjega modernega hotela na Pohorju sta morali biti preloženi na poznejše, ugodnejše čase. Posebno poglavje pa je tujski promet, ki zadnja leta katastrofalno pada. Kljub vsej propagandi in agilnemu delu ni mogoče dvigniti pritoka tujcev iz inozemstva. Zaradi tega bo treba pač pospešiti propagando za dvig domačega turizma. Leta 1938 je posetilo Maribor 1562 inozemcev manj kot leta 1937. Nemogoč pa je dvig tujkega prometa pri sedanjih cestnih razmerah. Za ceste na Štajerskem se ničesar ne naredi, nasprotno pa se veliko investira za izboljšanje cestnega omrežja na Kranjskem, zlasti na Gorenjskem. Na račun tujkega prometa pa je dobilo gostinstvo novo dajatev za vzdrževanje turističnega mestnega odbora. Zaradi te takse so se podražila prenočišča, ki jih sedaj tujci čim dalje bolj iščejo pri zasebnikih, pri katerih je lani prenočevalo že 4440 tujcev s skupno 12.124 nočninami. Zaradi tega se je med članstvom že pojavila akcija, naj bi združenje zahtevalo, da se Maribor izbrše iz seznama turističnih krajev, s čimer bi odpadla razna bremena, ki jih mora sedaj nositi gostinska obrt.

Posledica vseh teh ovir je, da se gostinstvo naglo zadoljuje. 40 gostilniških podjetij v Mariboru ima v zemljiški knjigi nič manj kot 14 milijonov din vknjiženih dolgov.

bolj pozno. V hmeljiščih, kjer se pojavlja vedno mnogo bolhačev, tudi kaže obrezati hmelj bolj zgodaj, da se še pravočasno okrepi in ga potem bolhači tako zelo ne zdelajo. Obratno pa kaže v nasadih, kjer se rada pojavlja peronospora, obrezati nekoliko pozneje, ker potem take nasade vsaj v zgodnji mladosti navadno peronospora napada manj. Sveda pa to vedno ne drži in se včasih pripeti prav narobe, kakor so pač vremenske razmere. Številni poskusi, ki jih je napravil dr. K. O. na poskusni postaji v Dešnici glede bolj poznega obrezovanja, niso dovedli do nobenih pravih zaključkov, ker je uspeh obrezovanja bil vedno odvisen od vremenskih razmer ter se je v enem ter istem nasadu obnesla včasih bolj pozna, drugič pa bolj zgodnja rez. Zato tudi omenjeni strokovnjak zaključuje s tem, da ni mogoče trditi, katera rez je boljša, zgodnja ali pozna. Vsekakor pa se skrajna meja, torej zelo zgodnja ali zelo pozna rez večinoma ne obnese. Kakor je iz navedenega razvidno, so tudi drugod prišli do tega zaključka, da glede obrezovanja hmelja ni mogoče postaviti nobenega pravila, da pa je v splošnem srednja pot najboljša. V zadnji številki »Slovenskega hmeljarja«, po katerem smo povzeli ta članek, čitamo nadalje, da so po številnih poskusih končno ugotovili to, kar smo pri nas že davno trdili in priporočali: obrezovanje hmelja konec marca in v začetku aprila se v največ primerih naboji obnese. To je edino pravilo, ki drži. Znano pa je, da ni pra-

Zgodnja ali pozna rez hmelja

O tej zadevi smo že ponovno razpravljali in prišli do prepričanja, da se sicer obnese včasih bolj pozna, včasih pa zopet bolj zgodnja rez hmelja, da pa je v splošnem srednja pot najboljša. Za vse primere torej v naših krajih najbolje vožimo, če obrezujemo h koncu marca in v začetku aprila. Nedavno je obravnaval to vprašanje priznani češki hmeljarski strokovnjak dr. K. Oevald in takoj v začetku poudaril, da tozadevno ni pravila, ki bi veljalo v vsakem primeru. Pomlad pač prične enkrat prej, drugič pa pozneje in prav tako se izkušnje posameznikov glede te zadeve ne dajo splošno uveljaviti. V splošnem je glede vprašanja, kdaj naj obrezujemo, mogoče postaviti le gotove smernice, po katerih se moremo ravnati, nikakor pa ne pravila. V glavnem ve moremo držati naslednjih smernic: v bolj suhih legah in na bolj lahki zemlji začnemo z obrezovanjem bolj zgodaj, da se hmelj okrepi, dokler je še dovolj vlaže, dočim v bolj vlažnih legah in na bolj težki zemlji režemo pozneje. Prav tako obrezujemo hmelj bolj zgodaj v takih nasadih, ki vise proti jugu, ker hmelj tu navadno prej zori. Z obrezovanjem uravnavamo tudi dozorevanje hmelja, četudi ne popolnoma; v nekaterih nasadih namreč hmelj vedno prej dozori, četudi je bil bolj pozno obrezan. Zato pa navadno v takih nasadih obrezujemo prej, tam, kjer dozoreva hmelj pozneje, pa obrezujemo

I. zasedanje nove Delavske zbornice

Stvarno delo za slovenskega delavca uvaja novo dobo v življenju najvišje slovenske delavske ustanove

Novo imenovana skupščina Delavske zbornice je v nedeljo dopoldne ob 9 v dvorani DZ nadaljevala svoje delo. V soboto izvoljeni upravni odbor se je na seji sestavljal takole: predsednik Viktor Kozamernik, podpredsednik Albin Gasar, blaginjak Rudolf Kalčič.



Viktor Kozamernik, novi predsednik Delavske zbornice.

Nedeljsko skupščino je že vodil novi predsednik g. Kozamernik, ki je v začetku toplo pozdravil zastopnika bana ban. sv. dr. Karlina, komisarja DZ dr. Bogataja, tajnika osrednjega odbora DZ iz Belgrada Ljubomirja Mitčiča, zastopnika glavnega odbora Jugorasa Zario Popoviča in predsednika ZZZ Prežljaja.

Krščanstvo je temelj pravično urejene družbe

Predsednik Kozamernik je nato podal programatično izjavo, ki obsega načela in smernice nove uprave DZ. Izvajal je: Delegati sedanje skupščine DZ smatramo, da smo zastopniki delavskega stanu in ne morda razreda. Zato ne želimo kopati ali umetno ustvarjati nasprotij med posameznimi plastmi in stanovi našega naroda, ampak bomo skušali obstoječa nasprotja ublažiti in odstraniti. Naloga DZ ni voditi razredni boj, temveč stvarno delo na vseh poljih, tikajočih se koristi vsega delavstva. Obsojamo neumestno varanje delavstva po demagogiji, ki ga vodi na stranjo in v nepremišljene akcije, ki navadno končajo v škodo, ne pa v korist delavstva. Ustvariti hočemo duhovno obnovo za zdravo in trezno presojo naših interesov v ostalih plasteh našega naroda. V zvezi s tem bomo iskali pomoč in sodelovanje s predstavniki drugih stanovskih združenj in delali za medsebojno pomoč. Da bi dvignili gospodarsko trdnost lastnega stanu, hočemo širiti smisel in zanimanje za združno samopomoč. Finančna sredstva DZ bomo spremenili v gospodarsko moč in njen tok usmerili nazaj med delavstvo v najširši obliki. DZ mora prenehati biti neokretna birokratična ustanova, temveč mora postati okretno orodje v rokah stanu, kateremu je namenjena. Upravni aparat DZ mora biti tako organiziran, da reagira na vsak najmanjši pojav, da ga predvidi celo vnaprej, da ga odstrani ali pa vsaj pripravi vse potrebno za čimprejšnje odstranitev. Zavezati hočemo dalje pretirani internacionalizem in presajanje tujih vzorov na naša tla. Naš stan mora rasti iz lastnih razmer in potreb in v skupni povezanosti drugih stanov z narodno in državno skupnostjo. Zato izražamo globoko spoštovanje veri svojih očetov, ljubezen materinemu jeziku in vdanost domovini in državi. Strnjevali s celotnim narodom priznavamo tudi za delavski stan isto vrhovno vodstvo v narodnem in državnem pogledu. Brezdomolovstvu napovedujemo boj. Razredno sovraštvo popolnoma in v celoti zavračamo. Boljševizem smatramo kot profinirano, svobodnemu stanu sovražno in po brezbostvu zastrupljeno razkrajalno gibanje, ki ga je zaradi stanu in naroda treba zavreči. Zato smatramo krščanstvo za edinega nosilca urejene svobode in temelj pravično urejene družbe. V tej družbi je delavec oseba z nedotakljivimi gospodarskimi in moralnimi pravicami in svobodami. Družba mu jih mora priznati in dati.

Predsednikove besede je skupščina s ploskanjem odobrila. V tem hipu je stopil v dvorano minister dr. Krek, ki mu je skupščina priredila navdušene ovacije. Minister dr. Krek je takoj povzel besedo:

Pozdrav in bodrilo ministra dr. Kreka

Pozdravljam vas in vam toplo čestitam, ko prevzimate v svoje roke uradni vodstvo v tem svetem delavskem domu. Ulica vam bo morda prigrinjala, da ste imenovani in postavljeni od zgoraj. Toda to naj vas ne moti, kajti če je kdo legitimiran postaviti vas, so prav gotovo legitimirani tisti, ki so vas postavili. Če že desetletja predstavljamo večino delovnega ljudstva Slovenije, potem smo v zadnjem času dobili legitimacijo, da smo popolni zastopniki te pokrajine in naroda. Ni naša krivda, da bi bil volilni metež za

Delavsko zbornico v sedanjih časih nemogoč. O tem naj razmišljajo oni, ki so kot zastopniki marksističnih internacional imeli vodstvo v delavskem gibanju, pa so odpovedali ali pa upropastili sado delavskega gibanja. Treba je, da vas na to opozorim, kajti napadi prihajajo od tam, kjer bi pričakovali, da bodo tihi. Na lepši in bolj tovariški način ste prišli do našega zastopstva vi, kakor pa oni pri strašnih prvih volitvah v Delavsko zbornico. Toda to sedaj ni tako važno. Važnejše je, kako boste mogli uspešno in koristno voditi to ustanovo in zastopati ves delavski stan. V težkih časih za vse prevzimate to funkcijo. Silna odgovornost je na naših ramah in tudi na vaših. Tako je vse zapleteno in prepleteno, da je skoraj nemogoče, poiskati in povedati konkretno miselvodnico za vaše delo. Morem reči samo to, da smo za vzdrževanje socialnega nivoja vsi tu in zato imate polno našo in mojo podporo. Stori bomo vse, kar bomo vsi mogli. Naša dolžnost je, da izgovorimo brez premisleka in brez pridržka za našo stvar. Za to pa bo treba modrosti, bistrosti in tudi sreče. Če združimo vse, kar imamo in zmorimo, bomo dali vse, kar je mogoče in ob taki misli moramo pričakovati, da nas bo spremljala tudi sreča.

Bodrilne besede ministra dr. Kreka so zbudile v dvorani viharno navdušenje. Minister dr. Krek je nato med živahnimi ovacijami zapustil dvorano.

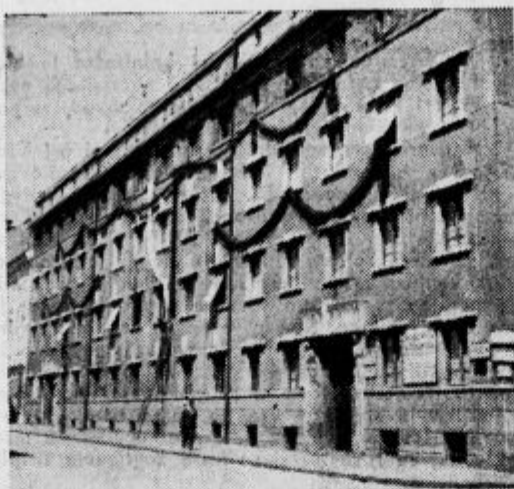
Nato je pozdravil skupščino zastopnik Jugorasa Zario Popovič ki je sporočil, da prinaša pozdrave predsednika glavnega odbora Jugorasa Zario Popoviča. V nadaljnjem je govoril o načelih novega delavskega gibanja in poudaril kot njegove temelje religioznost in nacionalni solidarizem.

Razprava o proračunu

Proračun Delavske zbornice za leto 1939 je sprejela še stara skupščina in ga je minister za socialno politiko že potrdil. Zato so bile možne le manjše spremembe potom virmiranja in z izrednim kreditom. Stvarna pojasnila o proračunu, katerega dohodki so predvideni na 2.200.000 din, je podal komisar DZ dr. Bogataj. Nato se je razvila o proračunu živahna razprava, v kateri je padlo s strani delegatov več umestnih predlogov, ki so bili vsi soglasno sprejeti.

Del. Luznar je predlagal, da se vnese v proračun postavka 30.000 din kot podpora za brezposelno tekstilno delavstvo in da DZ poveri posebnega referenta, ki se bo posvetil zaščiti vajencev v smislu čl. 269 obrtnega zakona.

Del. Gasar je predlagal znižanje osebnih izdatkov zbornice uprave. Upravni odbor naj se pooblasti, da se vsem sedanjim uslužbencem DZ odpove, uprava pa naj potem sklene nove službene pogodbe. K temu je pripomnil del. Križman, da bi morali biti v DZ takšni uradniki, ki bi ne delali samo zaradi plač, ampak tudi iz idealizma za delavsko stvar.



Palača Delavske zbornice v Ljubljani.

Del. Bertonec je predlagal, da dobi ZZZ v Mariboru svoje lokale v prostorih DZ. Del. Križman je predlagal, naj uprava pregleda najemninska razmerja v vseh svojih hišah (Ljubljana, Celje, Prevalje) in naj jih po potrebi odpove.

Za ustanovitev Akademije dela

Del. Pirih je utemeljeval potrebo, da se v okviru DZ ustanovi strokovna šola, kjer se bodo po načelih novega delavskega gibanja vzgajali bodoči zaupniki in voditelji slovenskega delavstva. Prosvetni oddelek DZ naj izdela načrte o organizaciji te šole, v proračun pa naj se vnese kredit 20.000 din za ustanovitev šole.

Tajnik osrednjega tajništva DZ Mitčič je pozdravil to misel in sporočil, da so Delavske zbornice v Belgradu, Novem Sadu in Skoplju tudi že sprejele podobne sklepe. Dne 29. in 30. t. m. pa bo v Belgradu izredna seja Osrednjega tajništva DZ, na kateri bo ukrenjeno vse potrebno za ustanovitev Akademije dela v naši državi. Pounk na tej akademiji bo trajal tri leta in bo vzgajal potrebno število ljudi, ki bodo znali voditi delo v najrazličnejših delavskih ustanovah.

Del. Bertonec je govoril o povečanju brezposelnosti, ki je na vidiku. KID na Jesenicah je odpu-

stila pred kratkim 180 delavcev, namerava pa jih odpustiti še 600. V zvezi s tem naroča upravi, naj bi v zvezi z javnimi deli raznih občin skušala odprosti tej hudi rani.

V imenu upravnega odbora je stavil nato blaginjak Kalčič dva predloga za spremembo proračuna. Prvi predlog obsega nekatera virmiranja, in sicer da se kredit 41.250 din iz postavke »Delavska kulturna društva« prenese na novo postavko »Za narodno vzgojo delavstva«, da se podpore brezposelnim zvišajo od 110.000 na 150.000 dinarjev, da se postavka 20.000 din za potujoče delavske knjižnice črta in da se podpora rudarski

zadrugi zniža od 40.000 na 25.000 din. Drugi odborov predlog obsega mobiliziranje izrednega kredita 150.000 din, ki je potreben za nastavev nekaterih lovih moči v upravi.

Za tajnika DZ je bil nato izvoljen na predlog del. Grebenška diplomiran pravnik Andrej Hafner.

Številni samostojni predlogi

Skupščina je nato prešla na razpravo o številnih samostojnih predlogih, ki so pokazali živahno iniciativo in bistre poglede delegatov na sodobne delavske probleme in težave. V naslednjem navajamo v kratkih besedah glavne samostojne predloge:

Del. Škerlj: Čimprej naj se izvede pokojninsko zavarovanje strojnikov, zobnih tehnikov in trgovskih sodrnikov. Zaradi čedalje obsežnejše demontaže slovenske industrije na jugu, naj se upravni odbor DZ potruži izposlovati pri mero-dajnih krogih izenačenje davčnin v Sloveniji v davčninami na jugu, kamor se seli naša industrija. — V Sloveniji je okrog 40 odstotkov vajencev brez strokovne šole. DZ naj s sodelovanjem drugih ustanov zbere primeren fond za pospeševanje slovenskega strokovnega šolstva.

Del. Gasar: Uredba o minimalnih mezdah naj se razširi tudi na poljedelsko delavstvo, prav tako tudi zavarovanje za bolezen, starost in smrt. Organizacijam poljedelskih delavcev naj se prizna strokovna usposobljenost.

Del. Gasar v imenu ZZZ na Jesenicah: Uprav-

Slovenski gasilci zborujejo

Na belo nedeljo so se v Ljubljani zbrali zastopniki slovenskih gasilcev, to je odborniki Gasilske zajednice in pa delegati 26 slovenskih gasilskih žup. Navzočih je bilo 69 zborovalcev, med temi 18 odbornikov osrednjega odbora, 4 odborniki nadzornega odbora.

Zborovanje je otvoril starešina GZ gosp. dr. Anton Kodre, ki je toplo pozdravil g. ministra Snoja, vnelega gasilskega voditelja, in katerega so zborovalci navdušeno pozdravili, dalje zastopnika g. bana dr. Frana Logarja, poveljnika ljubljanskega vojnega okrožja polkovnika g. Živanoviča, ki je zastopal tudi gospoda divizionarja, zastopnika mestne občine g. Julija Slapčaka in druge odličnike. Zborovanja se je udeležil kot delegat tudi narodni poslanec g. Albin Šmajd.

V splošnem in zelo izčrpnem poročilu je starešina dr. Kodre naglašal veliko delo, ki ga je zajednica v preteklem letu opravila. Zajednica je organizirala gasilske tečaje, posvetila je vso skrb samarijanstvu, gasilemku naraščanju, okre-pitvi našega narodnega elementa, listu »Gasilec«, »Koledarčec«, gasilski knjižici, nezgodnemu zavarovanju gasilcev, podpornemu skladu gasilcev, onemoglim gasilem, spremembi zakona o gasilstvu, ter je naglašal, da je bil dosežen sporazum s hrvatskimi gasilci. Gasilci so torej prej med seboj sklenili sporazum, kakor naši politiki, ki sedaj razpravljajo o tem. Ustanovljena je bila Nabavljala zadruga gasilcev, ki izvrstno uspeva. Letošnja glavna skrb Gasilske zajednice pa je posvečena gasilemku kongresu, ki bo od 13. do 15. avgusta v Ljubljani.

Tajniško poročilo o delu zajednice je podal g. Fran Mežek. Zanimivo je njegovo poročilo, da je do sedaj v Sloveniji priznanih 957 čet, od teh je 948 prostovoljnih, 6 industrijskih, 2 zavodski in 1 poklicna četa. Lani je slovensko gasilstvo pridelilo med drugim 173 tombol.

Iz poročila gasilskega inspektorja g. inženirja Dolenc a posnemamo le stanje števila gasilcev ob koncu lanskega leta: namreč 31.690. Število članstva pa stalno narašča. Ostale podatke iz tega poročila smo poročali že v nedeljo. Blaginjsko poročilo je podal g. L. h., poročilo o kongresu meseca avgusta pa predsednik kongresnega odbora g. Pavel Lah. Iz njegovega poročila je razvidno, da bo kongres veličastna manifestacija jugoslovanskega gasilstva in da bo šele na tem kongresu javnost spoznala vso veliko važnost in moč gasilstva.

Med zborovanjem je dospel v dvorano tudi

ni odbor DZ naj po industrijskih krajih organizira svojo dopisništva. DZ naj bo v stalnih stikih s svojimi delegati. Knjižnica DZ naj se pregleda in izloči naj se knjige, ki ne spadajo vanjo. DZ naj začne izdajati lastno strokovno glasilo, ki naj ga prejemajo vsi delavci. Obratni zaupniki v tovarnah z nad 500 delavci naj se oproste dela in naj se jim da v tovarni poseben prostor za pisarno. Volitev obratnih zaupnikov naj bo vsaka tri leta. Zaposlitev inozemcev naj se odpravi na minimum. Delavca, ki je moral zapustiti službo zaradi odslužitve kadetskega roka, naj podjetnik takoj po odslužitvi zopet sprejme v delo.

Del. Rozman Peter iz Maribora: Delavska socialna zakonodaja naj se izvaja z vso strogostjo, kakor se izvaja ostala zakonodaja. Čimprej naj se izda zakon ali uredba o regulaciji dela, ki naj končno veljavno določi, kdo ima pravico do dela v tovarni, kajti čedalje več je med tovarniškimi delavci kmečkih sinov, ki bi se lahko preživljali na posestvu, in pa tudi dvojnih zaslužkarjev, zlasti raznih upokoencev. Možnost izseljevanja sezonskih poljedelskih delavcev v tujino naj se od-

pre na vse okraje. Minimalna delavska mezda naj se zviša na 3 din na uro. Določi naj se končno veljavno ali spadajo poljedelski delavci v Kmetisko ali v Delavsko zbornico. Mezde pri javnih delih naj ne bodo manjše kakor pri privatnikih.

Del. Kosem prečita v imenu grafičnega delavstva izjavo, v kateri poudarja, da grafično delstvo smatra sedanjo skupščino DZ samo kot začasno in da naj bi se kmalu razpisale redne volitve.

Del. Jesih iz Trbovelj: Nekateri členi pravil Bratovskih skladnic so potrebni spremembe. Uvedejo naj se za rudarje plačani redni dopusti.

Del. Arčon prečita konkretne predloge za izpremembo obrtnega zakona, ki se tičejo dopustov, praznovanja in drugih perečih vprašanj.

Del. Bertonec: DZ naj organizira široko delavsko stanovsko akcijo. V to svrhu naj najame kredite, ki jih bo nudila poceni na razpolago raznim delavskim stanovanskim zadrugam. — Čimprej naj se pristopi k zidavi lastnega poslopja DZ v Mariboru.

V imenu nameščenstva je nato pozdravil skupščino del. Sitar in orisal težaven položaj slovenskega nameščenstva.

Del. Ham iz Kranja je poudaril, da je treba pridobiti zaupanje delavstva v Delavsko zbornico, zlasti obmejnega delavstva. — Predlagal je v svrhu poostrenejše nadzorstva nad delodajalci ustanovitev okrajnih inšpekcij dela.

Ob 12.45 je predsednik Kozamernik zaključil prvo zasedanje nove skupščine Delavske zbornice.

generalni inspektor jugoslovanskega gasilstva g. Ilija Pintar, ki je bil prav toplo pozdravljen.

Burno pozdravljen je nato imel lep govor g. minister Snoj, ki je med drugim izjavil:

Govor ministra g. Snoja

Iz sporočila tov. insp. smo slišali, da so gasilske čete v preteklem letu priredile 256 predavanj. Ta številka se mi zdi zelo nizka, če pomislimo, da imamo vsega 957 čet. Vsaka četa naj ima tekom zime vsaj 4 predavanja, vsega je to 3828 predavanj, če se vsakega predavanja udeleži le 15 članov, da to pri vseh 3828 predavanjih 57.420 članov.

Spor z Zagrebom je docela izravnan. Gasilska zajednica v Zagrebu je že preteklo leto meseca maja izvolila svoje delegate v upravo GZ. Letos ima minister za telesno vzgojo pooblastilo, da obstoječi gasilski zakon menja in ga dopolni.

Gasilski kongres tudi GZ spremlja z velikim razumevanjem in veliko naklonjenostjo. V kongresni odbor je GZ delirala kar tri člane in to podstarešino zveze tov. Markoviča, vrhovnega insp. tov. Pintarja in predst. insp. zem. odbrane polkovnika Pahlča. Prepričan sem, da bodo vsi trije kongresnemu odboru v veliko pomoč in moralno oporo.

Proračun GZ sicer še ni sprejet od uprave, toda v proračunu, kakor ga je starešinstvo sestavilo in sprejelo, je predvidenih kot prispevek zvezi za kongres 200.000 din, poleg tega pa še za razstavo, ki je zamišljena kot neka stalna gasilska razstava, 70.000 din; skupaj tedaj 270 visok dinarjev, kar je vsekakor lep znesek.

Tudi ostale zajednice se za naš kongres pripravljajo in je na pr. zajednica v Sarajevu stavila v svoj proračun 30.000 din kot podporo gasilem za vožnjo na kongres.

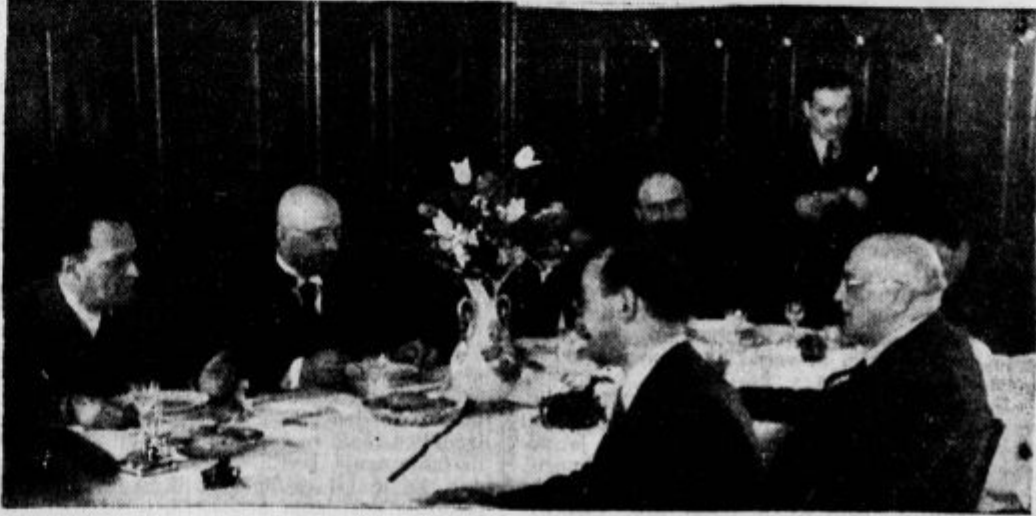
Zivimo v težkih — silno razburljivih časih! Nevhite nad Evropo so vedno pogostejše! Oblake, ki pripravljajo te nevihte, čutimo predvsem mi Slovenci, ker je vsa Slovenija ena sama meja! Iz vseh desedanjih evropskih kriz smo izšli srečno — brez najmanjše škode. Vlada bo storila vse, da tudi v bodoče ne bo presenečeni. Svojeja ne damo, nič tujega nečemo, hočemo samo mir!

Boli me le, da je zadnje tedne zavladovalo med našim narodom tako malodušje, da smo tako pod vplivom vesti, ki jih širi tuja propaganda. Ne

Nadaljevanje na strani 6 spodaj.



Predsednik vlade g. Dragiša Cvetković govori slovenskim časnikařem v Celju.



Predsednik senata dr. Anton Korošec med slovenskimi časnikařji v Celju.

Največji del zemlje še neobljuden

Kako je razdeljenih 1900 milijonov ljudi po zemlji

Neki Amerikaneec je nekoč izračunal, da bi bilo vse človeštvo mogoče spraviti v kockast zaboj, ki bi meril po vsakem robu 1000 m! Kam naj bi tako shranjeno človeštvo poslali, iznajdljivi Amerikaneec ni povedal, ker je hotel s tem le povedati, kako malo je prav za prav ljudi na svetu. Drugi strokovnjaki pa so izračunali, da bi šli vsi ljudje, če bi se prav lepo postavili drug poleg drugega, na zamrznjeno Bodensko jezero! Slovenski ljubitelji teoretičnega računanja pa so preračunali, da bi šli, če bi stali tako glava pri glavi, vsi na Ljubljansko barje! Vse to pa so računali, ki z eno besedo povedo, da zemlja še ni preveč obljudena, da ima še prostora za veliko milijonov ljudi. Zemlja ima 500 milijonov kvadratnih kilometrov površine, suhe zemlje pa je kakih 29,2% ali niti ne eno tretjino! Po tej suhi zemlji je naseljenih 1900 milijonov ljudi in kako?

Zemljevid naseljenosti nam takoj pokaže štiri dele zemlje, kjer je naseljenost zelo gosta: Evropa (razen Rusije), Vzhodna Indija, Kitajska, Japonska. Na teh delih pride v Evropi (razen Rusije) kakih 150—200 ljudi na kvadratni kilometer, na Kitajskem 200—350, v posameznih pokrajinah celo do 1000, na Japonskem povprečno po 170! Na teh delih zemlje živi približno dve tretjini vsega človeštva!

Ostali deli zemlje so naseljeni veliko bolj na redko in naravnost vpijejo po ljudeh. Med temi so Kanada, Sibirija, velike pokrajine v Južni Ameriki, pokrajine v severni Afriki in v Avstraliji.

Kanada je nekako tako velika kot Evropa, ima pa samo 10,5 milijonov ljudi. Je gotovo izmed vseh pokrajin na zemlji najbogatejša na rudninah in surovinah. Je n. pr. največji izvoznik pšenice (ob današnji redki naseljenosti), največji proizvajalec papirja, ima največja najdišča radija, 95% nikla se proizvaja v Kanadi, je neizmerno bogata na zlato, bakru, svincu, cinu, platini, azbestu in drugih rudninah. Njeno celinsko podnebje je za Evropejca najprimernejše. Cenijo, da bi Kanada mogla preživljati 80 milijonov ljudi.

Sibirija je zaradi političnih razmer tako rekoč zaprta, ima pa marsikaj skupnega s Kanado. Le njeno podnebje ne vabi tako, vendar pa bi tudi ob svojem mrazu — in vročinah — mogla dajati kruh še milijonom in milijonom.

Avstralija meri okrog 8 milijonov kvadratnih kilometrov in ima kakih 8 milijonov prebivalcev, torej na vsak kvadratni kilometer po 1 človek! Če bi bili enakomerno razdeljeni po vsej Avstraliji, bi morali umreti od dolgega časa, tako pa je v nekaterih delih gneča, v drugih pa praznina. Tudi se opaža, da priseljevanje belega plemena pomehuje, zlasti dotok iz Anglije močno pada, in barvasta plemena v čimdalje ožjih krogih obkrožajo naselbine in mesta belih ljudi.

Islandija razpada?

Danski državni zavod za zemljepisna merjenja, je ugotovil, da je otok Islandija v nevarnosti, da se prekolje na dve. Sicer se ta nevarnost še ne bo uresničila v nekaj letih, ampak v geoloških razdobjih, vendar pa je treba računati z njo. Po vsem otoku se namreč kažejo dolge razpokane, ki zbijajo čimdalje bolj in tečejo vse vzporedno ali v severovzhodni ali jugozahodni smeri. Razpokane nastajajo na vulkanskih tleh Islandije in so tako velike, da povsem izpreminjajo sestav že zdravljaj ohlajenih tal lave. Ob robih razpoklin se vulkanska zemlja drobi in se zgublja v globokih koritih in geologi ne dvomijo, da pokanje sega zelo globoko. Začeli bodo z natančnimi merjenji, ki jih bodo ponavljali na vsakih pet let na vedno istih mestih. Šele po teh merjenjih bo mogoče zanesljivo ugotoviti, kako hitro in v kakšnem obsegu se razvija to razpadanje Islandije.

Strašna smrt pod vlakom

Celje, 17. apr.

V nedeljo jutraj so našli blizu okoliške železnice na progi savinjske železnice 21 letno služkinjo Friškovic Ivanko, doma iz Beve pri Velenju. Sedem mesecev je služila pri gosp. Ogrizek v Komenskogovi ulici. Kmalu je dobila fanta, ki pa je odšel k vojakom. Ni mu pa bila zvesta in je začela hoditi z drugimi. Te dni pa je prišel Ivankin fant od vojakov. Kljub vsem opominom je Ivanka hodila z nekim drugim, zaradi česar je prišlo med njo in fantom do večjih preprirov. Ivanka je bila vsa zbegana in je sklenila, da si vzame življenje. Zvečer je napisala poslovilno pismo in ga položila v svoji sobi na mizo. V njem je pojasnila svoj korak, prosila pa je tudi, da naj jo pošljejo ob progi. Okrog tri četrti na 9 se je vlegla na železniško progo ter čakala savinjskega vlaka. Lokomotiva je nesrečni popolnoma odrezala glavo, da se je skotalila ob progi, obenem pa ji je odrezala tudi desno roko v ramenu.

Ostale pokrajine so danes za naseljevanje še manj ugodne in bi bilo treba človeku s pomočjo tehnike in medicine odpreti vrata, kar se bo gotovo še zgodilo, če bi bila v obljudenih delih gneča le prevelika. To so zlasti: Brazilija, Sahara in Sudan v Afriki in jug črnega dela zemlje. Kakor se resno govori o možnosti namakanja Sahare, tako je možno resno računati, da bo kdaj velike predele v Afriki mogoče ozdraviti od mrzlice — in človeštvo bi se odprl tako rekoč nov svet.

Značilno pri tej stiski in prostosti človeštva pa je, da je preseljevanje belega plemena že močno ponehalo, še preden je nova zemlja — Amerika — zaprle vrata priseljencem. Kakor da se je belo plemo nekako vdalo v usodo in še nenaseljen svet prepustilo drugim. Močnejše pa je preseljevanje barvastih plemen (Indijcev, Kitajcev in Japoncev), ki so v zadnjih desetletjih v Avstraliji, Kanadi in Združenih državah popolnoma nadomestili dotok belih. To preseljevanje barvastih plemen s čudovito trpežnostjo raste od leta do leta, zlasti po deželah ob Tihem oceanu.

Otroški kotiček.

21

Konči Ahačič:

Nosan in Zalika



Zdaj se zasmeje debelušast palček z ogromno žlico: »Ha! Ha! Ha! Le pri meni je trajna radost doma. Vse har znam in kar imam, za v trebušček dam. Poskusi moje znanje, mila vila! Boš videla, da boš žalost pozabila!«

Mojmoja pa nemo odkima z glavo.



»Jaz sem pa Zig-žag, pametnjak. Vse pravim, vse pozdravim,« reče grd palček, ki se mu že na zariplem in skrivljenem obrazu razbereg, da ni karsibodi. Razen tega pa še drži v kosmatih rokah strašansko žogo. A glej čuda! Čim zasliši Mojmoja te besede, se globoko oddahne in se Zigžagu prijazno nasmehe.

Posedstva

Hišo

888 m² zemljišča, prodam za 13.500 din. Vprašati pri Mlaker, Zg. Radvanje, Zvezna ulica, pri Mariboru. (p)

Kunaver Ludvik

građbeno-strokovno naobraženi posredovalec — Cesta 29, oktobra št. 4, telefon 27-33, ima na prodaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. — Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nazvete brezplačno na razpolago.



»Imobilija«

ima v prodaji vsako hišo, vsako stavbišče in vanko vilo, ki je resno naprodaj, razpolaga z organizacijo za upravljanje imetja, dolgoletno delo, prvovrstne reference.

1.800.000 din gotovine

in 600.000 din hipoteke, dohodkov 366.000 din. Nova palača v strogem centru z lokali in velikimi skladišči ter modernimi stanovanji in luksuznim udobjem, ogrevanje na paro, topla tekoča voda itd. Gradnja in zidanje take palače bi stalo čez 1.000.000 din več kot cena, za katero se ta veliki objekt sedaj prodaja.

1.600.000 din gotovine

in 1.050.000 din hipoteke, dohodkov 280.000 din. Najbolj luksuzna palača, kar jih je naprodaj in lahko dokažemo, da v prestolnici s 30.000 hišami ni 20 hiš, ki bi bile tako luksuzno in sodobno zidane. Palača se nahaja v najstrožjem centru, stanovanja pa zadovoljujejo najbolj rafinirane zahteve uglednih in razvijenih stanovalcev. To je vsakomur najboljša priložnost za gotovo in rentabilno investicijo kapitala.

1.300.000 din gotovine

in 450.000 din hipoteke, dohodkov 200.000 din. Nova palača v strogem centru, z lokali in sodobnimi stanovanji. Osebnost in dvoje tovrstnih dvigal, etazno ogrevanje, ploščice in marmor, vzdane banje itd. To je edini objekt, ki je naprodaj pod 2.000.000 din, dasi je v središču mesta, ima osebno dvigalo in 5 nadstropij.

Stavbišče — priložnost!

Stavbišče blizu Borze, čez 400 m², popolnoma pravilno, s čez 20 m lica, nujno naprodaj za 350.000 din. — Stavbišče v vseh krajih prestolnice v največji izbiri.

»Imobilija«

Knez Mihačlova 17
Tel. 26-167 in 28-260



Vsem ki uporabljajo Trilysina

Kako pravilno operem lase? Kaj je tipično moško izpadanje las? Kako se zavrže premočno izločevanje maščobe kože na glavi? Kako se prepreči škodljivi vpliv raznih, glivicam podobnih organizmov na lase?

Na ta in mnoga druga važna vprašanja boste dobili odgovor v novi Trilysin-brošuri. Ona vsebuje znanstveno ugotovljene podatke o vsem, kar bi bilo treba vedeti v pogledu ohranitve in nege las. Radi Vam bomo brezplačno in neobvezno dostavili to brošuro. Izvolite nam poslati čitljivo izpolnjen odrezek.

MR. JOSIP HOFFMANN, ZAGREB, MOŠINSKOGA 5 / „S“/.
Prosim, da mi pošljete brezplačno novo Trilysin brošuro!
Točen naslov:

NOVA UČINKOVITA SNOV VARUJE VAŠE LASE!

ALPEKO-plošče

Hidravlično stisnjene Terrazzo in druge plošče za tlačenje in oblogo sten, obložne in polne stopnice ter vse druge izdelke iz umetnega kamna, izdelane s pomočjo modernih strojev, dobavlja v prvovrstni izdelavi in kvaliteti:

„ALPEKO“, Industrija umetnega kamna
Ljubljana, Tyrševa cesta 48 • telefon 29-30

Prodamo

Za vsako družino

oblačila — najboljše in najcenejše — Presker, Sv. Petra c. 14, Ljubljana

Suhe jelšve deske

vse dimenzije do 10 m², prodam. Josip Rožmanec, Brod, Logatec. (1)

»Presto« kolesa

večletna tovarniška garancija. — Na ugodne obroke. — Na zalogi tudi kolesa drugih znamk. Rabljena kolesa vzamemo v račun.

Nova trgovina

Tyrševa cesta 36
(Nasproti Gospodarske zveze).

Pomladanski otroški plašči

od 100 dinarjev naprej se dobijo samo pri L. TRPINU, MARIBOR, Vetrinjska ulica 15.



Vse potrebne priprave

za predtiskanje ročnih del

razpošilja najceneje

„Sava“ tvornica šablona za ručne radove Zagreb

Trgovci in obrtniki: prilika dobrega zaslužka! — (Iščemo potnike)

Kdor zida

dobi ves stavbeni material pri

MATERIAL

trg. dr. z o. z.

Ljubljana, Tyrševa c. 36 a

Telefon 27-16 — Brzjaviti: MATERIAL

Aleksij Pelipenko:

2

Ukrajina joka...

»Kar veselje vas je pogledati. Ljubi Bog vam bo vaš trud poplačal, saj je tudi to leto dal tako krasno rast in dobro letino!«

Veselo je bilo župniku Nikandru pri srcu. Po modrem nebu so jadrali beli oblaki. Sonce je bilo toplo in beli metulji so plesali.

»Krasni ljudje so ti možje,« si je mislil župnik. »Močni, zdravi, zvesti in pošteti. Krasna dežela, ki redi take ljudi, moja ljuba Ukrajina.«

Zopet je župnik Nikander opazoval ljudi, nato se je nameril proti gozdu, da bi se malo odpočil. Naenkrat vidi, da ni sam. Pod prastarim hrastom z globokimi brazdami v deblu je ležal starček. Župnik Nikander ga je poznal. Bil je star popotni pevec, ki ga je v Volovodivki v svoji kuhinji pogosto srečal. Častita postava z valujočo sivo brado. Obleka je bila čista, čeprav revna. Poleg mu je ležala lira, najljubše ukrajinsko godalo, ki mu je pridobivalo srca njegovih rojakov. Radi so ga videli, da poje vedno nove pesmi in da ve on za stvari, ki so drugim prikrite.

Sedaj je počival iztegnjen na travi, mogočno glavo je naslonil na vrečo, ki jo je nosil s seboj, da je zbiral koščke kruha.

Videl je župnika že od daleč in se je na pol dvignil, ko se mu je približal.

»Bog daj, očka godec,« mu je zaklical župnik. »Ste se tudi vlegli, da bi si od tod malo svet ogledali? Krasna dežela je to.«

Stari je pokimal, a njegov pogled je bil teman.

»Kaj gledate tako žalostno,« ga je tolažil župnik. »Ali ne bi vzeli svojo liro in nam kaj zabrenkali?«

»Kmalu, duhovni oče,« je govoril starček, in bilo je, kot da govori bolj zase, »kmalu, bojim se, bo izigrano.«

»No, no, prepustimo vse božjim rokah. Ampak, prosim vas še enkrat, zaigrajte nam vendar kaj. Potem bo šlo delo še enkrat laže od rok in vem, da moji rojaki poslušajo najraje kakšno ukrajinsko pesem.«

Starček je vstal in vzel svoje godalo.

»Dobro,« je govoril, »zapel vam bom pesem, ki mi jo je pravkar zamrmral gozd desetisočih hrastov. Če vam bo uga-jala, pa ne vem.«

»Lepo, očka!« je zaklical župnik Nikander in zaploskal z rokami. »Povabim vas tudi, da boste pozneje z nami jedli. Poglejte no, kako je tam cerkvena sestra vse okusno pripravila.«

Ze so se zaslišali zvoki lire in pevec je začel pesem. Čudna pesem. Pel je o neki ženi, o mamiki, ki jo je našel popotnik samo in zapuščen sredi polja.

Ziblje se žito in polje se širno smeji, mamika stara ob potu v jarku leži.

»Visoko nebo je in daleč je car, kdo dal mi bo kruha, tolažil me mar?«

Nad lakoto tarnaš in stisko ženica, mleko in med se po krajini tvoji cedita, Bog ji ponudil je kruha pšeničnega dosti! Stegni, o stegni le roko iz svoje skoposti!

Stegnem kako naj, povej mi, roko, če v sužnost zvezali so mene svobodno! Bog zemljo prekel in obsodil jo je, angel, glej, smrtni ji ranil srce,

Sodbe ne vidim in sužnosti ne, Ukrajine gledam, Ukrajine proste roke! Ta svobodna je in srečna vedno bo, dokler jo čuva Bog in car z močno roko

Visoko nebo je, car v dalji molči,

Bog se umaknil iz naših je dni.

Le v soncu vso lepo pozna Ukrajino naš čas, Ukrajina sem jaz in jokam, jokam na glas.

Župnik je zmajajoč z glavo sledil pesmi in kmetje so na travniku, opirajoč se na kose, tiho poslušali.

Bila je žalostna pesem. In kaj se ni hipoma lepi svet tu okoli spremenil? Gozd je šumel močnejše, nekako grozeče, sonce se je skrilo za oblakom, sence so ležale preko travnikov in iz gozda se je hrupoma dvignila jata vran.

»To pa ni bila vesela pesem, ki si jo nam zapel, stari,« je župnik prekinil molk. »Še je naša Ukrajina bogata in rodovitna, prosta in vesela in bo, če Bog da, tudi ostala. Pridi k nam, jej in pij, potem boš boljše volje.«

Starček je zmajal z glavo. Obesil si je liro, vrečo je zadel na ramena in se podal naprej. »Zahvalim, duhovni oče, vendar moram potovati naprej, danes bi bil rad še v Lipovcu.«

Možje so pokosili, cerkvena sestra jim pomaha in kliče k večerji. Kmalu sta bila pozabljena starček in njegova pesem. Smejoči so sedli kosci okoli prtov in še bolj vneto, kot prej, so začeli pospravljati žganje in vse, kar je bilo pred njimi.

Župnik Nikander je pa sedel med njimi kot oče med otroci, govoril z njimi pristržno in odkrito, delil z njimi radost in pomirjeval prepire.

Po jedi so se odpravili vsi na pot proti vasi; s kosami na ramenih so stopali pojoč in smejoč.



Predno se odločiš
za nakup motor-
nega kolesa ali dvo-
kolesa, ne zamudi
prilike in si oglej

zalogo motornih koles znamke

ARDIE in HOREX
najnovejših tip od 100 do 350 ccm pri trdnosti

J. PRAPROTNIK
Domžale, Ljubljanska cesta 108

Istotam imaš veliko izbiro najrazličnejših damskih
in moških dvokoles, šivalnih strojev in dobro
ohranjenih rabljenih motorjev.

Najnižje cene! Oddaja se tudi na obročna odplačila!

Orožje

za lov, šport in obrambo, lovsko-planinske potreb-
ščine v največji izbiri in po najpovoljnejših cenah nudi

Oružarna Pastuović

Zagreb, Jurišićeva ulica 1

Katalog (80 strani, 350 slik) pošljemo priporočeno vsa-
komur, ki nam pošlje 6 din v znamkah ali v gotovini.

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim
očesom je mast CLAVEN. Dobite v
lekarnah, drogerijah ali naravnost
iz tvornice in glavnega skladišča
M. Hrnjak, lekarnar, Sisak
Varujte se potvorbi!



Zaščitni znak

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglas 2 din.
Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek
za mali oglas 15 din. — Mali oglas se plačuje takoj pri naročilu. —
Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlin-
vstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba
priložiti znamko.

Vajenci

Učenko

sprejem v trgovino z
mešanim blagom, R. Ce-
rar, Lukovica. (v)

Pekovskega vajenca

sprejem. Prednost tisti,
ki so se že učili. Nastop
takoj. Oskrba v hiši. —
Tavžar, Kamnik, Sutna.

Službo dobe

Rezbarja

za leseno rezbarijo, išče
A. Amann, Trzin. (b)

Več pomočnic

sprejme takoj salon Kor-
če, Mestni trg 20-II. (b)

Čevlarskega pomočnika

majšega, izvežbanega —
sprejme za stalno delo
takoj Zorman, Ruše. (b)

Boljšo kmečko osebo

mirno, zanesljivo, vajeno
kuhanja, vrtnega in dru-
gega dela, sprejme trgo-
vina Rečnik, Hoče. (b)

Modistko-pomočnico

sprejem. Naslov v upr.
»Slov.« pod št. 6063. (b)

Raznašalca kruha

kateri bi opravljal tudi
druga kmečka dela. —
sprejem za takoj. Pe-
karja in trgovina Kre-
nos, Zalog. (b)

Natakarico

iščem, ki je zmožna do-
biti svojo koncesijo. Po-
nudbe s sliko je poslati
upravi »Slov.« pod »Za-
kon ni izključen 5803».

Dobre zastopnike

za obiskovanje zasebnih
strank za prodajo tkanih
rolet, išče Pletara, Ro-
leta, Bač. Petrovo selo.

Službe iščejo

Mizarski pomočnik

vojaščinu prost, dobro
izurjen za splošna dela,
išče zaposlitev. Ponudbe
v upravo »Slovenec« pod
»Točen« št. 6062. (a)

Kuharica

petdesetletna, išče službo
najraje k oročnikom. —
Ponudbe na upr. »Slov.«
pod »Petdesetletna« št. 5895.
(c)

Vdova

z dvema deklicami v sta-
rosti 12 in 7 let, močna
in zmožna vsakega dela,
išče službo oskrbnice na
posestvu ali v kuhinji. —
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 6042. (a)

Dva mlada fanta

vojaščinu prost, neka-
dilec, iščeta mesto kot
sluga v trgovini ali dru-
go primerno mesto. Na-
slov v upravi »Slovenec«
pod št. 6039. (a)

Auto-motor

Avto Chevrolet

petdesetletni, malo vožen in
dobro ohranjen - ugodno
naprodaj. Primeren za
letovišča za prevoz tuj-
cev. Polzve se: Mirje 6
od 12—14. (f)

Kupimo

Zračni kompresor

kupimo. Ponudbe v upr.
»Slov.« pod »4—6 atmos-
fer« št. 6075.

Kupim

dva dobro ohranjena mo-
torja za istosmerni tok
220 4,5 k. s. in 220 3,5
k. s., 1200 obratov. Cenj.
ponudbe na Logar Ro-
bert, Mozirje. (f)

Vsakovrstno

zlatu kupuje

po najvišjih cenah
CERNE, Juvellir, Ljubljana
Volfova ulica št. 3

Prodamo

Izredna prilika!

Lepi suhi parketni od-
padki se dobijo pri F.
Vertačnik, Jenkova ul. 7.

Polnomasten

mlad ovčji sir, v posodi,
lahko dobite po ceni od
11 din kg franko Carib-
brod od Tih. Miletavje-
vića. Pri večjih in manj-
ših naročilih poslati na
račun četrtino vrednosti.



Mednarodni velesejem v Budimpešti

od 28. aprila do 8. maja 1939

1500 razstavljalcev, paviljoni devetih inozemskih držav. Lastna radjo od-
dajna postaja, modne revije. Nebroj posebnih industrij, drž. in mestnih grup.
50% potni popust velja: v Madžarski za potovanje v Budimpešto od
18. aprila do 8. maja, za povratek pa od 28. aprila do 18. maja. Potni
popusti za 37 inozemskih držav so specificirani v sejmških legitimacijah.

Prehod državne meje je dovoljen brez vizuma po predložitvi potnega
lista in sejmške legitimacije od 18. aprila do 8. maja.

Sejmški vizum omogoča vsakemu bivanje v Madžarski do 18. maja.
Sejmške legitimacije po 50 din se dobe pri sledečih ustanovah: v Beo-
gradu: pri glavnem zastopstvu velesejma, Putniku, Kolarčeva 1, in v vseh
njegovih podružnicah in zastopstvih, pri madžarskem konzulatu, pri za-
stopstvu trgovskega oddelka madžarskega ministrstva inozemskih poslov,
dr. Geza Szilagvi, kraljevskega madžarskega polnomočnika, Vuk Karadžića
ul. 11, pri potniškem oddelku madžarskega trgov. zastopništva, Jakšičeva 2,
pri vseh filijalah Wagons Lits, ter pri kraljev. madžar. konzulatu v Zagrebu.

SOBE IŠČEJO:

Sobo z domačo hrano

iščem s 1. majem. Cenj.
ponudbe v upravo »Sl.«
pod »Soliden« št. 6076. (s)

Razno

Družabnica

se sprejme za mlekarino.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 6074. (b)

Slikarstvo — pleskarstvo

V. Zveglj, Čojzova c. 1.
Novi vzorci! Cene vsem
dostopne. (t)

Trgovina mešanega blaga

v Zagrebu, obstoječa 35 let, v eni glavnih
ulic mesta, na posebno dobrem kraju, se pro-
da. Nizka najemnina. Potreben kapital od
180.000 do 200.000 din - Pismene ponudbe
pod 52.874 na Publicitas d. d., Zagreb, Ilica 9.



Nepričakovano se je, previdena s tolažili svete vere, pre-
selila v večnost naša ljuba soproga, sestra in teta, gospa.

Roza Lampe
roj. Mandl

soproga hišnega posestnika.

K večnemu počitku jo bomo položili v družinsko grobnico
na mestnem pokopališču na Pobrežju v sredo, 19. aprila ob 16.
Sveta maša zadušnica se bo darovala v stolnici v četrtek,
dne 20. aprila ob 7 zjutraj.

Maribor, Prevalje, Graz, Wien, Halle a. S., 17. aprila 1939.

Franc Lampe
in ostalo sorodstvo.



Potrtega srca sporočamo javnosti, predvsem cenjenemu krogu sorodnikov, pri-
jateljev in znancev, da je v nedeljo, dne 16. aprila zgodaj zjutraj po daljšem trplje-
nju za vedno zatisnila svoje oči naša dobra mama, stara mati, sestra, teta, tašča
itd., gospa

Hedviga Hermann roj. Sima

vдова po trgovcu in posestniku.

Pogreb drage pokojnice bo v torek, dne 18. aprila ob 5 popoldne iz hiše žalosti
na laško pokopališče.

Sveta maša zadušnica se bo darovala v sredo, dne 19. aprila ob 8 zjutraj v
domači nadžupnijski cerkvi.

Laško, dne 16. aprila 1939.

Zalujoča rodbina Hermann in sorodstvo.



Presunjeni sporočamo sorodnikom, znancem in prijateljem žalostno
vest, da je davi ob 7 zjutraj, previden z verskimi tolažili, po dolgem
trpljenju umrl naš oče, gospod

Mihael Levstik

učitelj v pokoju

v 78. letu svojega življenja. — Pogreb bo v torek, dne 18. aprila ob
pol 17 izpred mrtvašnice mestnega pokopališča.

Proseč za tiho sožalje, priporočamo pokojnika v dober spomin.

V Celju, dne 16. aprila 1939.

Vladimir, Marija, Jela in Vera, otroci.



Za vedno nas je zapustil naš predobri oče in stari oče, gospod

dr. Franc Frlan

odvetnik

Nepozabnega bomo spremili k zadnjemu počitku v sredo, dne 19. aprila
ob 15. uri iz hiše žalosti, Aškerčeva 13, na viško pokopališče.

V Ljubljani, dne 17. aprila 1939.

Rodbini: Frlan, Jernejčič in Yvonne Persche.

Zahvala

Vsem prijateljem in znancem, ki so z nami sočustvovali ter
počastili z venci in cvetjem mojega nepozabnega soproga in brata

dr. Julijana Kotzmuta

višjega okrajnega zdravnika v pokoju

se najtopleje zahvaljujemo. Posebno smo dolžni zahvalo gospodu
dr. V. Špornu za njegovo skrb, č. gospodu I. Vindišarju, stolnemu
vikarju, za zadnja tolažila, častiti duhovščini stolne župnije in
vsem, ki so blagega pokojnika spremili na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, dne 17. aprila 1939.

Zalujoča soproga Marija Kotzmuta in ostali.

LJUBLJANA

Ljubljana ima novo otroško zavetišče

Ljubljana, 17. aprila.

Danes popoldne je bila v lepem šolskem poslopju v Zgornji Šiški prepleta slovesnost: mestni župan g. dr. Juro Adlešič je odprl novo, šesto otroško zavetišče v veliki Ljubljani. Na slavnost je prišlo lepo število odličnikov, tako pred vsemi stolni župnik kanonik dr. Klinar kot predsednik socialnega oddelka mestne občine, več občinskih svetnikov, višjih uradnikov z magistrata, ves šolski zbor ljudske in meščanske šole v Zgornji Šiški, šolska mladina in mnogo staršev.

Slovesnost se je začela ob 16 popoldne, ko je vstopil v veliko vežo šolskega poslopja g. župan in mu je deklica v narodni noši s pogumnim nagovorom izročila lep šopek rdečih nageljev. Mešani šolski pevski zbor pa je zapel pod vodstvom strokovne učiteljice gđc. Rudolfove pozdravno pesem. Šolski upravitelj g. Pleničar Josip je nato zaprosil g. župana, da naj odpre novo šolsko zavetišče.

V svojem govoru je g. župan poudaril, da z veseljem prihaja v ta del mesta odpirati šesto otroško zavetišče. Mestna občina ljubljanska je s tem odprla že šesto otroško zavetišče. Pred sto leti je dobila Ljubljana prvo tako zavetišče pri sv. Florijanu in celih sto let nato je dobila Ljubljana samo tri taka zavetišča, sedanja mestna uprava pa je v štirih letih podvojila število zavetišč. Sedanja mestna uprava je v štirih letih storila trikrat toliko, kakor so storile vse mestne uprave ljubljanske v skoraj sto letih. Letos bo mestna občina porabila za otroke nad tri milijone dinarjev, torej dobrih 43 odstotkov vsega socialnega preračuna. Mestna občina pa to rada stori, ker se zaveda, da je skrb za zdravo mladino največje jamstvo za zdrav rod in srečo prebivalstva.

Po govoru so učenci meščanske šole dovršeno in krasno zapeli še nekaj pesmi, posebno pa je ugaljal dvospev dveh učenec tega zavoda.

Takoj nato so si gostje ogledali novo zavetišče, kjer je bila oskrbovana mladina tudi že poškodena. Prostori so lepi, veliki in zračni, kuhinjo po oskrbujejo šolske sestre.

Čim bolj se širi Ljubljana v svojo zanimivo in socialno pisano periferijo, tem bolj raste akrob občine za socialni blagor teh delov mesta. Danes je dobila svoje otroško zavetišče Zgornja Šiška, čez nekaj časa pa dobi moderno poslopje otroškega zavetišča tudi Trnovo.

*

1 Sprejemi v mestnem tajništvu JRZ v Ljubljani. Ker je promet članov in volivcev JRZ v mestnem tajništvu JRZ po volitvah tako narasel, da se redni posli le težko izvršujejo, veljajo poslej za sprejeme sledeče ure: Narodni poslanec dr. Adolf Golja bo sprejemal vsako sredo med 6 in 7 zvečer; narodni poslanec Pavel Masiš bo sprejemal vsak četrtek od 11 do 14. Kadar kateri izmed poslancev ne bo v Ljubljani, bo to na vratih objavljeno. **Poslevoedeči tajnik** mestnega odbora JRZ bo sprejemal člane in volivce JRZ izključno le vsak torek in vsak petek od 5 do 7 popoldne, vsak dan pa odbornike krajevnih odborov JRZ. Izven tu označenih ur so sleherni sprejemi nemogoči.

1 Moderne bluze, Karničnik, Nebotičnik.

1 Večerni tečajji o negi in prehrani otrok bodo v zavodu za zdravstveno zaščito mater in dečev v Ljubljani (Dečji dom kraljice Marije) dvakrat na teden ob ponedeljkih in sredo od 20 do

† Miloš Levstik

V nedeljo ob 8 zjutraj je izdihnil na Miklavževem hribu v Celju 78letni učitelj v pokoju, eden izmed največjih sadjarjev v Sloveniji, Levstik Miloš. Kljub hudi bolezi je bil naš Miloš Levstik še vedno vesel, vedno je še delal, propagiral sadjarstvo, pisal v »Sadjarja in vrtnarja« ter s svojo visoko izobrazbo zaslovel po vsaj Stajerski in tudi drugod. Kdo ga ne pozna po številnih strokovnih in zabavnih spisih, kdo ga ne pozna po njegovih ognjevitih govorih in zanimivih strokovnih predavanjih, ko je govoril na sadjarskih shodih in zborovanjih. Bil je v pravem pomenu besede narodni učitelj in probuditelj. Nad 45 let je deloval v šoli, kjer je izobraževal našo mladino in že njo vzgajal v ljubezni do sadjarstva in vrtnarstva. Od leta 1882. do 1888. je služil kot učitelj v Šmihelu nad Mozirjem. Že tukaj je v njegovem srcu zagorelo veselje, da se je posvetil sadjarstvu. Še bolj vneto se je oprijel sadjarstva, ko je služboval v Sv. Andražu pri Velenju. Vse svoje sile je zastavil v trdo ledino ter z velikim trudom in požrtvovalnostjo rezal brazdo za brazdo. Gotovo nam ne bodo šentandražani zamerili, če priberemo, da je bil Miloš Levstik tisti, ki je v teku svojega 15 letnega delovanja spremenil lice kraja, da so postala prej pusta in prazna zemljišča in sam sadovnjak, da je vzbudil v prebivalstvu veselje do sadjarstva. Iz Sv. Andraža je bil prestavljen v Celje, kjer si je na Hribu sv. Miklavža ustanovil svoj lastni dom. Tu si je uredil vzoren sadovnjak, katerega je tako rad pokazal, če je le videl, da se kdo zanima za sadjarstvo. Po vojni je z vso požrtvovalnostjo delal pri ustanovitvi Sadjarskega društva, katerega delaven član odbora, neumoren predavatelj, navdušen propagator in organizator ter zvest so-trudnik pri društvenem glasilu je bil. Skoraj v vsaki številki »Sadjarja in vrtnarja« je bil kakšen članek, ki ga je napisal sadjarjem in vrtnarjem naš strokovnjak. Njegovi zapiski so bili teoretično in praktično tako podani, da jih je lahko razumel vsakdo. Levstik Miloš služil lahko ne le kot vzor ljudskošolskim učiteljem, temveč tudi strokovnjakom in vsem onim, ki so z narodom v tesni zvezi.

Miloš Levstik je bil pa tudi velik narodnjak, zaveden Slovenec in ni tega samo kazal z besedami, ampak tudi v dejanju. Bil je več let agilen občinski odbornik celjske okoliške občine in dve leti občinski poslanec. Mnogo je storil tudi kot načelnik cestnega odbora. Bil je z vsem sreem in dušo pristaš bivše SLS in se je tudi mnogokrat politično izpostavljaj, zaradi česar so ga liberalci potiskali nazaj, da bi bil imenovan za šolskega upravitelja. Pokojni je bil velik podpornik revežev in je mnogo daroval tudi za Vincencijevo konferenco in druge ustanove. Vsi, ki so ga poznali, ga bodo pogrežali kot družabnika, kajti kamor je prišel s svojim prijaznim nastopom in ljubeznivostjo, je pridobil vsa srca.

Pokojni je bil tudi dober družinski oče in je svoje otroke vzgojil v zavodne Slovence in delavne ter koristne člane človeške družbe. Je oče slovenskega pisatelja Vladimirja Levstika, njegova hčerka Vera je učiteljica na meščanski šoli v Celju, druga hčerka, Jelica, pa je učiteljica na meščanski šoli v Mariboru.

Danes ob pol 5 popoldne ga bomo spremili na zadnji poti izpred mrtvašnice mestnega pokopališča. Naj ga Bog obilno poplača za vsa njegova dobra dela. Hudo prizadetim sorodnikom naše iskreno sožaljel.

21 zvečer. Tečaj se prične 26. aprila ob 20 ter je brezplačen. Prijave se sprejemajo dnevno v dopoldanskem uradnih urah v omenjenem zavodu tudi telefonsko na št. 4471. Tečaj bo trajal 12 ur.

1 Za mestne reveže v stari cukrarni je daroval g. France Jager, tapetnik na sv. Petra cesti 17, 150 din mesto venca na krsto g. Ernesta Črneta, železniškega uradnika; v počastitev pok. gospe Pavle Mayer, Poljanska cesta 15, je pa daroval g. Kramarič Vekoslav, trgovec na Resljevi cesti št. 8, 100 din, a mestni socialni urad je položil na krsto venca s trakovi v mestnih barvah. Mestno poglavarstvo izreka darovalcem najtoplejšo zahvalo.

1 Znižali smo cene volnenemu blagu. Dospela svila za letne obleke: Jelčnik & Simončič - Ljubljana - Pred škofijo 13.

1 Ljubljana v temi. Na noč pod tem naslovom nam pošilja Kranjske deželne elektrarne naslednje pojasnilo: V »Slovenec« št. 85 ste na drugi strani prinesli vest, v kateri navajate, da je velenjska elektrarna odpovedala in da je bil zaradi tega tramvajski promet ustavljen za dve uri. Ta vest ne odgovarja stvarnosti, ker motnje električnega toka v Ljubljani sploh niso bile povzročene od velenjske elektrarne, ampak so bile le lokalnega značaja. Velenjska elektrarna je normalno obratovala ter ne nosi nobene krivde na motnjah v Ljubljani pretekli četrtek.

1 Dražba zarubljenih predmetov bo v sredo, 19. aprila ob 9 v stari cukrarni na Poljanskem nasipu št. 40, 1. nadst. Oglej za dražbo pripravljene predmetov (avto, voz, šivalni stroj itd.) pol ure pred pričetkom dražbe.

1 Zobozdravnik dr. Rodosehegg zopet ordinira.

1 Živahne kupčije z zemljišči in parcelami. V prvi polovici mesca aprila je razmavalati več velikih kupcij z zemljišči in hišami. Prijavljenih je bilo v tem času že nad 500 kupnih pogodb za kupno vrednost okoli 1.500.000 din. Cene stavbnih parcel so znatno poskočile ob prometnejših žilah. Svoji čas je bil svet takole po 10 do 20 din kvadratni meter, sedaj je že po 100 do 150 din. Prav mnogo je bilo prodanih raznih stavbnih parcel v mestu in bližnji okolici. Zemlja pa je še poceni v daljni okolici. Tako je nekdo kupil okoli Brezovice nad 6.000 kv. metrov obdelane zemlje za 6.000 din. V daljino okolice se selijo varčni delavci, ki si tam kupujejo zemljo, da si zgradijo primeren lačen dom. Ravnikar Josipina je prodala Janku Cegnariju in njegovi ženi Mariji hišo št. 32 na Poljanskem nasipu za 110.000 din. Stavbne parcele so bile prodane tudi po 200 din kv. meter.

Politična bela nedelja v Zagrebu

Kako poroča belgrajsko »Vreme« o nedeljskih dogodkih v Zagrebu

Ponedeljkovo »Belgrajsko Vreme« prinaša iz Zagreba daljše poročilo o politični beli nedelji v Zagrebu. Med drugim pravi takole: Na prvi pogled je bilo videti, da je ta nedelja potekla v zatišju brez kakih političnih dogodkov. Toda dobro poučeni krogi vedo, da je danes bilo dosti konference, kjer so se pretresala tista vprašanja, ki bodo predmet ponedeljskih pogovorov med g. Cvetkovičem in g. Mačkom. Prav posebna delavnost je bila opažena v vrstah vodstva HSS in SDK. Člani vodstva so bili danes ves dan v neprestanih stikih ter so izmenjavali svoje misli g. dr. Šuteja je dopoldne v hotelu »Esplanade«, kjer stanoje, po navdihli g. dr. Mačka in v soglasju z g. Košutičem formalno nekatera gledišča HSS o nekaterih važnih vprašanjih. Poleg drugih oseb je g. dr. Šuteja obiskal dopoldne g. dr. Bariša Smoljan, ugledni predstavnik HSS iz Hercegovine.

Vsekakor zagrebški politični krogi z nenavadnim zanimanjem pričakujejo jutrišnjega sestanka med g. Cvetkovičem in g. dr. Mačkom, ter izražajo prepričanje, da bo ta sestanek odločilnega značaja ter da se bodo jutri, to je v ponedeljek, ugotovili sklepi o tistih vprašanjih, ki so temelj za sporazum. Pri tem se naglašja skupno mnenje, da sporazum

Danes nepreklicno zadnjikrat ob 16., 19. in 21. uri — — Napeto!

Po napetem romanu »Veliki boben«. Upor v Indiji - ogorčene borbe angleških kolonialnih čet z domačini. Glas svetega bobna je znak za pokol Angležev. — Prekrasen film v čudovito lepih naravnih barvah!

ALARM

KINO UNION, telef. 22-21

Conrad Veldt
Annabela

v velikem pustolovnem romanu

Rdeči plašč

Pustolovščine legendarnega viteza junaka za časa znamenitega kardinala RICHELIE-ja
Premiera danes! KINO SLOGA tel. 27-30 Same tri dni na sporedu!

Trbovlje

Cepljenje proti kozam za otroke rajene 1938 v občini Trbovlje se vrši ta teden, in sicer za Loke in Retje v šoli na Lokah 17. in 24. t. m. ob 2 popoldne, za Trbovlje in okolico 21. in 28. t. m. v šoli v Trbovljah, za otroke od Sv. Marka in Sv. Katarine 19. in 26. aprila v meščanski šoli v Trbovljah. Za one iz Sv. Planine bo pa 22. in 29. aprila v šoli na Sv. Planini. Za učence kmetijske in rudarske nadaljevalne šole pa 21. in 28. t. m. ob pol 7 zvečer v šoli v Trbovljah.

Kranj

G. župnik Alojzij Peček se je poslovil od Kranja. V nedeljo, 16. aprila, se je poslovil od Kranja g. župnik Alojzij Peček, ki odhaja na novo službeno mesto za župnika v Peče pri Moravčah. G. župnik Peček si je v času svojega bivanja v Kranju pridobil s svojo prijaznostjo in dobrohotnostjo mnogo prijateljev, ki odkrito žalujejo ob njegovem odhodu iz Kranja. G. župniku iskreno želimo na novem mestu čim več uspehov in božjega blagoslova!

Ukradeni voziček je pripeljal iz Ljubljane v Kranj, tukaj so ga pa aretirali. V Marijanišču v Kranju je v nedeljo ukradel brezposelni delavec Z. A. iz Ljubljane ženski plašč, vreden okrog 500 dinarjev. Ker je Z. rabil denar, ga je hotel takoj prodati in sicer za vsako ceno. Vprav ko je ta plašč prodal neki osebi, ga je zalotil stražnik in ga odgnal na policijo. Ko so mu na policiji izpravevali vest, so ugotovili da je Z. pripeljal z ljubljanskega trga ročni voziček, katerega je ukradel neki ljubljanski branjevec z vrečo jabolk vred. Jabolka je na poti v Kranj spravljal v denar, voziček pa je nameraval prodati v Kranju.

Slavonski Nemci in Hrvati

Nemško glasilo v Slavoniji »Slavonischer Volksbote« prinaša članek z naslovom »Vzajemni sporazum«, v katerem razlaga stališče slavonskih Nemcev do akcije za reševanje hrvatskega vprašanja. Njegove misli so nekako tele: Čeprav je to vprašanje zgolj zadeva Hrvatov in Srbov, se morajo Nemci vendarle zanimati za razvoj notranjih razmer. Gre tudi za razčiščenje odnosov med Nemci in Hrvati. Čeprav uradno vodstvo hrvatske seljaške stranke nikdar ne mara nič vedeti o vprašanju slavonskih Nemcev, se hrvatska javnost zadnje čase vedno bolj peča s tem vprašanjem. Vodilni hrvatski krogi so pokazali mnogo smisla za sudetske Nemce, za Nemce na Madžarskem, na Romunskem, v Banatu, Sremu in v Bački, nočejo pa vedeti za Nemce v Slavoniji, ki hočejo živeti samostojno in svojo življenje. Na koncu izraža nemški list svoje upanje, da se bodo razmere v tem pogledu naglo izboljšale.

Italijanski kralj sprejel krono Albanije

Rim, 17. aprila. AA. DNB: Italijanski kralj je sprejel albansko misijo, ki mu je izročila sklep albanske narodne skupščine, da se mu ponudi albanska krona. Slavnostni avdienci je prisostvovala tudi italijanska kraljica, prestolonaslednik s soprogo in ostali člani kraljevskega doma. Prisotni so bili tudi mnogi visoki dostojanstveniki in člani vlade na čelu z Mussolinijem. Predsednik albanske vlade Vrlaci je prečital addresso, v kateri se izraža privrženost. Italijanski kralj je nato izjavil, da sprejema zase in za svoje potomce albansko krono.

Beg zlata v Ameriko

Do sedaj za 750 milijard dinarjev

Washington, 17. aprila. TG. »Foreign Policy Association« je objavila nekaj številov o zlatu, ki je od novega leta sem iz Francije in Anglije pribežalo čez morje v ameriške denarne zavode. Do sedaj je prišlo v Ameriko zlata in zlatih vrednostnih papirjev za 15 milijard dolarjev (okroglo 750 milijard dinarjev). Od te ogromne vsote jih Francija in Anglija lahko uporabita za nakup orožja 12 milijard dolarjev, to je 600 milijard din. Strokovnjaki so izračunali, da bi Francija in Anglija s tem razpoložljivim denarjem mogli kriti vse svoje potrebe po orožju za dobo 2 let.

V majniku volitve na Madžarskem

Budimpešta, 17. aprila. TG. Na merodajnih mestih izjavljajo, da so bili zadnje dni posveti, ki so ugotovili, da so postale nove državnozbornske volitve zaradi priključitve slovaških in ukrajinskih krajev k Madžarski neizbežne. Novi parlament bi razpravljaj tudi o zakonskem predlogu za izvedbo agrarne reforme. Ker veljavnost sedanjega parlamenta itak že letos poteče, je bilo sklenjeno, da bodo volitve verjetno že meseca majnika.

Drobne novice

London, 17. aprila. AA. Havas. Stalni državni podtajnik v Foreign Office sir Cadogan je sprejel dopolne sovjetskega poslanika Majskega. Za sovjetskim veleposlanikom se je pripeljal v Foreign Office tudi francoski veleposlanik Corbin. V uradnih krogih dajejo kratka obvestila o razgovorih, ki jih je angleški veleposlanik v Moskvi imel v soboto dopolne s sovjetskim komisarjem za zunanje zadeve Litvinovim. Ni še potrjeno, da sta Litvinov in angleški veleposlanik imela v nedeljo tudi druge razgovore. Pravijo, da so razgovori med njima v soboto rodili zadovoljiv uspeh. Litvinov pa da se mora zdaj še posvetovati s svojimi tovariši, preden bi se razprava o načelih vprašanjih nadaljevala.

Pariz, 17. aprila. AA. Havas: »Journal Officiel« objavlja dekret, ki se nanaša na razširjenje vojne obveznosti na tuje, ki živijo v Franciji. Po tem dekretu se smejo ustanavljati združenja tujcev v Franciji samo z dovoljenjem notranjega ministarstva.

Berlin, 17. aprila. AA. DNB. General nemške vojske v Brauhitsch je izdal odlok, ki se nanaša na vojaško zaščito Češke in Moravske. Po tem odloku bodo na Češkem in Moravskem stalno oddelki nemške vojske.

Poslovilni večer generala Lukiča iz Ljubljane

Divizijski general Lukič, ki je bil 11 mesecev v Ljubljani, je bil imenovan, kakor poročamo na drugem mestu, za pomočnika ministra za vojsko in morarico. Ob tej priliki, ko odhaja iz Ljubljane, kjer si je pridobil nebroj svojih prijateljev, so mu oficirji njegove divizije priredili v beli dvorani hotela Union lep poslovilni večer, na katerem so bili povabljeni tudi predstavniki slovenskega javnega življenja. V beli dvorani so prišli na povabilo oficirskega zbora vseh garnizij v dravski oblasti prevzrški škof dr. Rožman, ban dr. Natlačen z gospo, župan dr. Adlešič z gospo, rektor univerze dr. Kušej z gospo, predsednik apelacije dr. Golja z gospo, dalje predstavniki vojaškega življenja g. pomočnik, general Dodič, g. pomočnik štabni general Glušič, veliko polkovnikov ljubljanskih in drugih garnizij ter veliko oficirjev, predstavnikov vseh naših vojaških edinic, kakor tudi zastopniki javnega mnenja. Družba okrog 120 prijateljev odhajajočega generala se je hotela posloviti od odličnega vojaškega strokovnjaka, ki odhaja na tako odlično mesto pomočnika ministra vojske. V imenu vsega vojaštva se je poslovil od odhajajočega generala brigadni general pomočnik Dodič, ki je v lepem govoru orisal zasluge odhajajočega generala v zadnjih vojakah, v balkanski kakor tudi bolgarski ter svetovni, ko je pripomoget k proboju solunske fronte v bitolski bitki ter je, ranjen v vrat, delal največja vojaška dejanja. Dalje je bil profesor strategije na višji akademiji ter je odlično vodil dravsko divizijo, kjer je zapustil najlepši spomin na svoje delovanje. Njemu se je zahvalil divizijski general Lukič, ki je poudarjal naklonjenost Slovencev njemu in njegovemu vojaštvu, ter se posebej zahvalil vsem cerkvenim, političnim oblastem in meščanom za vse, kar so storili za vojaštvo v dravski oblasti. Posebno se je obrnil na vojaštvo in se mu zahvalil za vzorno disciplino ter se še posebej zahvalil

Ruše

Velik požar. V soboto ob pol 13 je nastal v Rušah požar, ki je ogrožal vso okolico. Goreli so začeli hlevi in gospodarsko poslopje upokojenega nadičtelja in posestnika Lesjaka Davorina. Vsi goreči objekti so bili uničeni do tal, z njimi vred pa tudi razno orodje in vozovi. Škode je 30.000 dinarjev, zavarovalnina pa je bila za polovico manjša.



Maršal Balbo je v čast nemškemu maršalu Göringu ob priliki njegovega obiska v Tripolisu priredil veliko vojaško parado, pri kateri je nastopilo 24.000 moč, večina domačinov iz Tripolisa. Na sliki slikovit prizor ob slavnostnem mimohodu konjenice.

